

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

DEMANDICE

NÁVRH

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

© október 2016

Obstarávateľ:

Obec Demandice

Okres:

Levice

Kraj:

Nitriansky

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel.: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

web: www.atriumstudio.sk; www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Marek Dubiel

Mgr. Milan Barlog

Ing. Ladislav Pažák

Ing. Milan Kolesár

Ing. Miroslav Lenárt

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová – reg. č. 268

Schvaľovacia doložka – Územný plán obce Demandice

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO DEMANDICE**

ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO JEHO PLATNOSŤ:

ZÁVÄZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN A SCHVÁLENÁ

UZNESENÍM OZ Č.:

DÁTUM SCHVÁLENIA:

ING. ATTILA KURTHY

STAROSTA OBCE

DEMANDICE

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť

<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (vrátane záujmového územia)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia obce	1:15 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce s vyznačením záväznej časti a verejnoprospešných stavieb Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000
4	Výkres verejného technického vybavenia - návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia - návrh energetiky Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000
6	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	1:15 000
7	Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	1:5 000

Textová časť

a	Sprievodná správa	
b	Záväzná časť - návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
c	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	

Obsah

A1. Základné údaje.....	6
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	7
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	7
1.4 Charakteristika riešeného územia.....	8
A2. Riešenie územného plánu	20
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	20
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	20
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	26
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	29
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	30
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	31
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	32
2.7.1 Bytový fond.....	32
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	34
2.7.3 Občianske vybavenie.....	36
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia.....	37
2.7.5 Ekonomické aktivity	38
2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	38
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	38
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	38
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami	39
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	40
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	40
2.12.1 Dopravný systém obce	40
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	47
A. Zásobovanie pitnou vodou	47
B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	47
C. Vodné toky a odtokové pomery	48
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	48
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	50
A. Zásobovanie plynom	50
B. Zásobovanie teplom.....	51
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia	52
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	53
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov.....	55
2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	55
2.16 Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	55
2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	56

Zoznam skratiek:

NSK - Nitrianský samosprávny kraj
NK - Nitrianský kraj
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
CR - cestovný ruch
ČOV - čistiareň odpadových vôd
ČS – čerpacia (hydrofórová) stanica
ČSPH – čerpacia stanica pohonných hmôt
DP - dobývací priestor
DS - dom služieb
FVE - fotovoltická elektrárňa
HD - hospodársky dvor
HaZZ - hasičský a záchranný zbor
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesný pozemok
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
MŠ - materská škola
MK - miestna komunikácia
NKP - národná kultúrna pamiatka
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
OV - občianska vybavenosť
PaR – prieskumy a rozbor
PP - poľnohospodárska pôda
PD - poľnohospodárske družstvo
POH - program odpadového hospodárstva
PAD - pravidelná autobusová doprava
PZ - požiarňa zbrojnica
RD - rodinný dom
ROEP – register obnovennej evidencie pozemkov
TS - trafostanica
TTP - trvalo trávny porast
ÚPD - územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
ÚZPF SR - ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - vyšší územný celok
VN - vysoké napätie elektrické
VVN - vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZN - všeobecne záväzné nariadenie
ZaD - zmeny a doplnky
ZUŠ - základná umelecká škola
ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Demandice sa rozprestierajú juhovýchodne od Levíc na hlavnej komunikačnej trase Nové Zámky – Lučenec. Od okresného sú vzdialené 19 km a od mesta Šahy 16 km.

Dôvodom obstarania ÚPN-O je absencia akejkoľvek ÚPD obce, pričom obec je významnou križovatkou ciest I. a II. tr. a jej katastrom bude prechádzať pripravovaná rýchlostná cesta R7. K.ú. prechádzajú medzinárodné produktovody a zasahujú doň ochranné pásma významného prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a prírodného liečivého zdroja.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce, jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – VÚC Nitrianský kraj a následných ZaD do roku 2030 a neskôr.

Záujem o výstavbu je v obci evidovaný, chýba však nástroj na jej riadenie.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Hlavným cieľom je vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá bude komplexne riešiť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia k.ú. a obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane ochrany životného prostredia, ochrany prírody a tvorby krajiny a ekologickej stability územia.

V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia riešenej obce,

vymedzenie funkčného usporiadania sídelnej a krajinnej štruktúry, určenie základných zásad organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,

vytvorenie predpokladov pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,

vytvorenie územnej ponuky pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov v bývaní, občianskom a sociálnom vybavení, výrobe a v ponuke voľnočasových aktivít,

podrobné riešenie regulatívov a limitov funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technických podmienok umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok pracovných príležitostí,
- nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu RD,
- hygienické negatíva tranzitnej dopravy na obytné prostredie,
- nedostatok pitnej vody a absencia ČOV,
- neadekvátne využitý turistický a rekreačný potenciál k.ú.,
- spôsob ochrany pamätihodností obce.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá spracovaný ÚPN-O.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD

- prípravné práce (07-9/2015),
- spracovanie Prieskumov a rozborov obce (9/2015)
- oznámenie SEA, Rozsah hodnotenia k SEA 10-11/2015,
- vypracovanie Zadania (10/2015),
- prerokovanie Zadania (10 – 11/2015),
- schválenie Zadania (uzn. č. 15/2016 zo dňa 12.02.2016),

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním. Výnimku tvorí mierne zvýšenie obľožnosti bytov nad celokrajsky priemer a s tým súvisiaci nárast o cca 19 bytových jednotiek.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si nevyžadovalo doplnenie Prieskumov a rozborov. Aktualizovaný bol mapový podklad o nové geometrické plány a prebrať defin. variant trasovania cesty R8.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1: 2 500 bol vektorizovaný z ROEP-u a katastrálnych máp obcí, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN- VÚC Nitrianskeho regiónu a ZaD č.1 (Aurex Bratislava, 2012/ 2015),
- Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie NSK (2004),
- Aglomerácia Levice – odvedenie a čistenie odpadových vôd, Tekovský región I., sústava č. 3, Bátovce (Bursa B. Bystrica, 2005),
- Generel plynofikácie obce Demandice (Agrocons Nitra, 1993 a 1996),
- Skládky TKO Demandice (Agrocons Nitra, 1993),
- Vodovod Demandice Osady (Agrostav, Levice, 1972),
- Športový areál pre PT Demandice (Texing, 1985),
- porealizačné zameranie plynofikácie,
- PaR Demandice (Atrium Košice, 2015),
- Zadanie (Obec Demandice, 2015),
- vydané ÚR a SP od r. 2014.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Obec Demandice leží v údolí toku Búr v nadmorskej výške 135 – 152 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 127 m v údolí toku Búr, najvyšší dosahuje kóta Bujdoška 235 m n. m. v severovýchodnej časti katastra.

Geomorfologické členenie k.ú. Demandice je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Panónska panva
Provincia	Západopanónska panva
Subprovincia	Malá Dunajská kotlina
Oblasť	Podunajská nížina
Celok	Podunajská pahorkatina
Podcelok	Ipeľská pahorkatina
Časť	Santovská pahorkatina

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje oblasť katastra obce reliéf nížinných pahorkatín v oblasti negatívnej morfoštruktúry Panónskej panvy, typologicky patriacej k mierne diferencovaným morfoštruktúram bez agraácie. Z **hľadiska morfológico-morfometrického členenia** predstavuje reliéf nivy toku Búr pod obcou nerozčlenenú rovinu, na ňu nadväzuje stredne členitá pahorkatina. Z významných geomorfologických tvarov predstavujú toky Búr a Jelšovka úvalinové doliny a úvaliny nížinných pahorkatín. Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluválne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území v nive toku Búr uplatňuje fluválny akumuláčno-erózný proces, vo zvyšnej časti územia slabý fluválny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozvretých úvalinovitých dolín. Východná časť územia leží v oblasti

výmoľovej erózie.

Začlenenie územia z hľadiska **regionálneho geologického členenia** je uvedené v tabuľke.

Oblasť	vnútrohorské panvy a kotliny
Podoblasť	podunajská panva
	trnavsko-dubnická kotlina
	železovská priehlbina

Geologický podklad je tvorený horninami neogénu. Z nich sú v území zastúpené sivé vápnité íly až ílovce, siltovce, piesky a pieskovce, zlepenice, kyslé tufy (stretavské, ptrukšianske a holičské súvrstvie) sarmatu. Kvarterný pokryv tvoria v prevažnej časti katastra eolické sedimenty – spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovité a nevápnité sprašové hliny, na severnom okraji prevládajú deluviálne sedimenty vcelku, tvorené hlinitými, hlinito-piesčitými, hlinito-kamenitými, piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami, lokálne sa vyskytuje nečlenené predkvarterné podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie** patrí územie do viacerých rajónov.

Región	tektonických depresíí	
Subregión	s neogénnym podkladom	
Rajón	predkvarterných hornín	Vp rajón vulkanoklastických hornín
	kvarterných hornín	D rajón deluviálnych sedimentov
		L rajón sprašových sedimentov

Rajón predkvarterných hornín sa vyskytuje vo východnej časti územia.

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne N 061. Neogén strednej a južnej časti Ipeľskej pahorkatiny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, budovanom neogénmi. Najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom v území sú íly. Prietoknosť a hydrogeologická produktivita je v severnej časti územia mierna ($T = 1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$), v južnej časti vysoká ($T = 1 \cdot 10^{-3} - 1 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5, lokálne až 10 m hlboko. V území je využiteľné množstvo podzemnej vody $< 0,20 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$.

Povrchové vody sú odvodňované potokom Búr a jeho viacerými prítokmi, z ktorých najvýznamnejšie sú Hýbecký potok a potok Kamenná, do južnej časti územia zasahuje aj potok Jelšovka, ústiaci priamo do Ipeľ. Charakteristika režimu odtoku je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinná-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q_{ma} III ($\text{IV} < \text{II}$), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Z **pôd** sa v území vyskytujú hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hĺn, okrajovo zasahuje do územia aj výskyt rendzín a kambizemí rendzinových a pseudoglejov nasýtených z polygenetických hĺn. Pôdy sú vo prevažnej časti územia ílovito-hlinité, na juhovýchodnom okraji hlinité a v údolí potoka Búr ílovité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej, lokálne nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vysoké hodnoty (6, 7, 8 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 60 – 51, 70 – 61 a 80 – 71 v stupnici 100 – 1), lokálne sú hodnoty nízke (40 – 31 a 30 – 21). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je prevažne vysoký ($> 2,3 \%$), lokálne stredný (1,8 – 2,3 %). Pôdna reakcia je neutrálna (6,5 – 7,3 pH), na JV okraji územia slabo (6,5 – 6,0 pH), stredne (6,0 – 5,5 pH), silne (5,5 – 5,0 pH) až veľmi silno kyslá (4,5 – 5,0 pH).

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatickej oblasti, ktorej charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$)		
Okrsk	T2	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		teplý, suchý, s miernou zimou	január $>3^{\circ}\text{C}$, LD > 50 , Končekov index zavlaženia (Iz) -20 až -40

Podľa systému triedenia krajinnej pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Demandice člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajinnej pokrývky	
urbanizované areály	sídelná zástavba
poľnohospodárske areály	nezavlažovaná orná pôda
	vinice
	prevažne poľnohospodárske areály s výrazným podielom prirodzenej vegetácie
lesné a poloprírodné areály	listnaté lesy

Lesné porasty sa rozprestierajú najmä na svahoch a v záveroch dolín tokov. Porasty sú len lokálne prerušované prevažne antropogénnymi líniami a malými lúčnymi enklávami. Ide prevažne o dubovo-hrabové a dubové porasty s dubom cerovým (*Quercus cerris*), letným (*Quercus robur*), dubom žltkastým (*Quercus dalechampii*), lokálne zmiešané prevažne s ďalšími listnácami, najmä hrabom (*Carpinus betulus*), javorom poľným (*Acer campestre*), javorom mliečnym (*Acer platanoides*), lipou (*Tilia sp.*). Svojim zložením a štruktúrou zväčša zodpovedajú potenciálnej prirodzenej vegetácii, veľký podiel v drevinovom zložení však má nepôvodný agát biely (*Robinia pseudoacacia*), ktorý porasty významne znehodnocuje. Prevažná väčšina lesov je zaradená do kategórie lesov hospodárskych, do ochranných lesov je zaradený len jeden porast.

Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené nerovnomerne. Lepšie zastúpenie je vo východnej časti poľnohospodárskej krajiny, celkovo však možno konštatovať, že napriek prevládajúcim veľkoblokovým oráčinám je krajina z hľadiska rozšírenia NDV v pomerne dobrom stave. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň na medziach, úvozoch a stržiach, okolo potokov, pomerne rozsiahly výskyt má aj skupinová, hlúčiková, falangovitá až plošná NDV, spájajúca rozdrobené lesné porasty do rozsiahlejších blokov. V porovnaní s celoslovenskými pomermi predstavuje posudzované územie krajinu s veľmi slabým až stredným zastúpením rozptýlenej stromovej zelene a riedkym zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene až krajinu bez krovín. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza (*Betula pendula*), dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), javor poľný (*Acer campestre*), topoľ osikový (*Populus tremula*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), hrab (*Carpinus betulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor mliečny (*Acer platanoides*), obmedzene sa vyskytuje aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a smrek (*Picea abies*). V líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), vzácnejšie aj drieň (*Cornus mas*) a klokoč peristý (*Staphylea pinnata*). Brehové porasty sú zväčša tvorené vrbou krehkou (*Salix fragilis*), purpurovou (*Salix purpurea*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*) a čremchou (*Padus avium*). Hojne sa vyskytuje nepôvodný invázny agát biely (*Robinia pseudoacacia*), okolo časti tokov rastú nepôvodné klony šľachtených topoľov kanadských (*Populus x canadensis*).

Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, malá časť z nich je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, veľká časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania. Na plochách strmších strání alebo zamokrených plôch v alúviách je hodnotná xerothermná alebo močiarna vegetácia, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia. Časť TTP je na plochách starých alebo bývalých viníc.

Oráčiny zaberajú prevažnú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú veľkoblokové. Časť oráčin je osiata trvalými kultúrami.

Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra nevyskytujú.

Vodné toky a plochy. Osou územia je potok Búr, pretekajúci obcou, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Ipel' mimo územia katastra. V území priberá viacero pravo- a ľavostranných prítokov, z ktorých najvýznamnejšie sú Hýbecký potok a potok Kamenná. Do južnej časti územia zasahuje aj potok Jelšovka, ústiaci do Ipľa mimo územia katastra. S výnimkou potoka v Studenej doline (ľavostranný prítok Búra) sú všetky toky napriamené, s upraveným korytom. Prirodzené korytá tokov mimo tohto toku sa zachovali len v horných a pramenných častiach tokov na lesnom pôdnom fonde.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod., lokálne aj nadmerne využívané plochy (priehony dobytká, okolie napájadiel).

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy však zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Prirodzené drevinové štruktúry okolitej krajiny zasahujú aj do okrajových častí intravilánu.

Prieskumy a rozborov životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny

V území boli lokálne zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine vo výskytu sedimentov náchylných na presadanie, ktoré sa vyskytujú na celom území katastra. Do SV a JV okraja územia zasahuje oblasť výmoľovej erózie. Náchylnosť územia na zosúvanie je slabá.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je územím južne od obce vedené jednoduché 110 kV vonkajšie elektrické vedenie, v území je aj niekoľko vetiev 22 kV vedenia. Územím prechádza štátna cesta prvej triedy I/75 Nové Zámky – Horné Semerovce s počtom jednotkových vozidiel za 24 hodín v roku 1995 1000 – 2000 v úseku Nové Zámky – Demandice a 2000 – 3000 v úseku Demandice – Horné Semerovce a štátna cesta druhej triedy II/564 Levice – Štúrovo s počtom jednotkových vozidiel za 24 hodín v roku 1995 1000 – 2000 v úseku Levice – Demandice a < 1 000 v úseku Demandice – Štúrovo.

Priemerná ročná koncentrácia NO_2 je 10 – 15 $\mu\text{g.m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia N (NO , NO_2) je 700 – 800 mg.m^{-2} . Priemerná ročná koncentrácia SO_2 je 10 – 15 $\mu\text{g.m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia S (SO_2 a sírany) je 1500 – 2000 mg.m^{-2} . Ide prevažne o nízke hodnoty v strednej časti stupnice.

Pôdy v oblasti nie sú kontaminované, predstavujú nekontaminované pôdy – relatívne čisté pôdy. V území je úroveň znečistenia podzemných vôd (C_d) nízka (0,1 – 1,0), stredná až vysoká v severnej časti územia, v južnej je prevažne veľmi vysoká. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov (C_d) je 0,0. Vodná erózia je v zalesnených častiach oblasti žiadna alebo nepatrná až slabá, v poľnohospodárskej krajine sú pôdy z hľadiska vodnej erózie zaradené do kategórie nepatrnej až slabej, stredne silnej až silnej erózie, na východnom okraji je erózia lokálne až veľmi silná. Z hľadiska zdravotného stavu predstavujú lesy územia lokálne zdravé (defoliácia 0 – 10 %), väčšinou veľmi slabo poškodené (11 – 20 %) až slabo poškodené (21 – 30 %) porasty, lokálne sú porasty stredne poškodené (31 – 40 %). Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) predstavujú cesty Demandice – Levice a Nové Zámky – Horné Semerovce v rámci línii ÚSSF slabo zaťažené antropogénne línie – dopravné koridory, v rámci areálov ÚSSF leží územie katastra v antropogénnom areáli s vybraným stresovým faktorom presadanie sedimentov.

Potoky Búr a Jelšovka sú vodohospodársky významnými vodnými tokmi. Do územia zasahuje v severnej časti katastra ochranné pásmo III. stupňa a okrajovo aj II. a I. stupňa prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka.

Územím katastra nie sú vedené značené turistické trasy a cyklotrasy.

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádza žiadne chránené územie národnej siete ani v rámci siete Natura 2000.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle vyhlášky sa na území katastra Demandíc nachádzajú nasledovné chránené

a ohrozené druhy rastlín.

Vedecký názov	Slovenský názov	Status ochrany	Ohrozenie
<i>Carex flava</i>	ostrica žltá		VU
<i>Carex paniculata</i>	ostrica metlinatá		VU
<i>Centaureum erythraea</i> subsp. <i>erythraea</i>	zemežlč menšia pravá		LR:nt
<i>Cephalanthera damasonium</i>	prilbovka biela	§ N	VU
<i>Cerasus fruticosus</i>	višňa krovitá		VU
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	vstavačovec májový pravý	§ N	VU
<i>Epipactis helleborine</i>	kruštík širokolistý		LR:nt
<i>Gentiana cruciata</i>	horec krížatý		LR:nt
<i>Gratiola officinalis</i>	graciola lekárska	§ N	EN
<i>Gymnadenia conopsea</i>	päťprstnica obyčajná	§ N	VU
<i>Lilium martagon</i>	ľalia zlatohlavá		LR:nt
<i>Listera ovata</i>	bradáčik vajcovitý		VU
<i>Molinia caerulea</i>	bezkolenc belasý		VU
<i>Peucedanum carvifolia</i>	smlodník jelení		LR:nt
<i>Pilosella cymosa</i>	chlpánik vrcholikatý		LR:nt
<i>Platanthera bifolia</i>	vemenník dvojlistý		VU
<i>Silene otites</i>	silenka ušatá		DD
<i>Trinia glauca</i>	bezobalka sivá		VU

Poznámky:

§ – chránené druhy rastlín (príloha č. 5 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

E – druhy európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

N – druhy národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

Kategórie ohrozenosti podľa IUCN:

CR (critically endangered) – kriticky ohrozený; EN (endangered) – ohrozený

VU (vulnerable) – zraniteľný; LR (lower risk) – menej ohrozený;

podkategória: nt (near threatened) – takmer ohrozený

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri vyskytujú nasledovné.

Kód SK	Názov biotopu	Kód NATURA
Br8	Bylinné brehové porasty tečúcich vôd	
Kr6	Xerothermné kroviny	40A0*
Kr7	Trnkové a lieskové kroviny	
Kr8	Vříbové kroviny stojatých vôd	
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápňitom substráte	6210
Tr6	Teplomilné lemy	

Tr7	Mezofilné lemy	
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	
Lk5	Vysokobylinné porasty na vlhkých lúkach	6430
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	
Pr2	Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách	
Ls1.2	Dubovo-breštovo-jaseňové nížinné lužné lesy	91F0
Ls2.1	Dubovo-hrabové lesy karpatské	
Ls3.4	Dubovo-cerové lesy	91M0

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu. Kód SK je totožný s kódmi biotopov v aktuálnom vydaní interpretačného manuálu Katalóg biotopov Slovenska. Kód NATURA pre biotopy európskeho významu je totožný s kódmi pre súvislú európsku sústavu chránených území. Prioritné biotopy sú označené *.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Búr s prítokmi. Upravený, napriamený nížinný tok s prítokmi, ktoré sú tiež zväčša napriamené, kanalizované, hodnotnejšie sú len ich horné časti a pramenné oblasti. Samotný tok má lokálne vyvinuté brehovú porasty, na prítokoch lokálne prechádzajúce do formácií charakteru lužného lesa. V širších častiach nivy a v oblasti pramenísk sa nachádzajú hodnotné mokradňové spoločenstvá. Biotopy Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.2.

2. Potok v Studenej doline. Významnejší prítok toku Búr v území. Ľavostranný prítok, pretekajúci Studenou dolinou, v ktorej má prirodzené meandrujúce koryto. Najmä hlavný tok má dobre vyvinuté brehovú porasty na rozsiahlych plochách prechádzajúce do plošne rozsiahlejších formácií vrbových krovín a lužného lesa. V hornej časti v zalesnenej časti krajiny brehovú porasty často splývajú s okolitými lesnými porastmi, v ostro zarezanom koryte sú však dobre vyvinuté aj samostatné lužné spoločenstvá. Biotopy Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Pr2, Ls1.2.

3. Potok Kamenná. Významnejší prítok toku Búr. Napriamený tok v pomerne širokom údolí tečie v nive s dobre vyvinutými prirodzenými bylinnými spoločenstvami. Biotopy Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Pr2.

4. Hýbecký potok. Ľavostranný prítok potoka Búr tečie v napriamenom koryte s dobre vyvinutou sprievodnou drevinovou vegetáciou. Brehové porasty v horných častiach toku často splývajú s okolitými lesnými porastmi, v ostrejšie zarezaných častiach koryt sú však dobre vyvinuté aj samostatné lužné spoločenstvá. Biotopy Br8, Kr7, Kr8, Lk5, Lk6, Pr2, Ls1.2.

5. Potok Jelšovka. Horná časť prirodzene tečúceho toku v povodí Ipl'a. Prirodzené zachovalé spoločenstvá v nive potoka s formáciami mimolesnej drevinovej vegetácie. Biotopy Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2.

6. Nad Gedrokom – Jaminy. Komplex prevažne extenzívnych lúk a lesných porastov v údolí pravostranného prítoku potoka Búr. Podmáčané až živné travinnobylinné spoločenstvá v nivách, prechádzajúce zväčša do rôznych drevinových formácií, lokálne najmä na okrajoch aj so štruktúrami porastenými teplomilnými spoločenstvami. Biotopy Kr6, Kr7, Kr8, Tr1, Lk1, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.3.

7. Nivné stráne nad sútokom Búra a Kamennej. Časť plochy pôvodne rozsiahlejších lúčnych priestorov s fragmentmi prirodzených živných a xerothermných travinnobylinných spoločenstiev, intenzívne využívaných, rozčlenených drevinovými formáciami. Časť plôch sú nevyužívané, zarastajú krovinami. Biotopy Kr6, Kr7, Tr1, Lk1, Lk3.

8. Studená dolina – Lipiny. Rozsiahly komplex viac-menej prirodzených lesov, v okrajových častiach viac narušených rôznymi vonkajšími vplyvmi, v kombinácii s kompaktnými lúčnymi plochami. Biotopy Kr7, Tr6, Tr7, Lk1, Ls2.1, Ls3.4.

9. Baniská – Staré vinice. Rozsiahly komplex viac-menej prirodzených lesov, v okrajových častiach s malými lúčnymi priestormi a rozsiahla plocha bývalých viníc s hodnotnými xerothermnými spoločenstvami. Biotopy Kr6, Kr7, Tr1, Tr6, Tr7, Lk1, Ls2.1, Ls3.4.

10. Gizela. Okrajová časť rozsiahlejšieho lesného komplexu a drevinových porastov charakteru lesa na stržiach prítokov Jelšovky. Biotopy Kr6, Kr7, Tr6, Tr7, Ls2.1, Ls3.4.

11. Bodišova dolina – Jančovo – Cinvár. Malé, vzájomne prepojené komplexy lesných porastov a drevinovej vegetácie charakteru lesa. Biotopy Kr6, Kr7, Tr6, Tr7, Lk1, Ls2.1, Ls3.4.

12. Horný majer – Dolný majer – Hýbecký majer – Malé jamy – Sinište. Rozsiahly priestor rôznorodých komplexov biotopov na výraznom hrebeni a plošine za ním. Hodnotné lúčne xerothermné spoločenstvá v mozaike s lesnými porastmi a drevinovou vegetáciou, lokálne charakteru lesa. Biotopy Kr6, Kr7, Tr1, Tr6, Tr7, Lk1, Lk3, Ls2.1, Ls3.4.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiadne biocentrum nadregionálneho významu alebo nadregionálny biokoridor. V zmysle Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET zasahuje do katastra územie rozvoja prírodných prvkov s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru a terestrický ekologické koridory národného významu. V zmysle regionálneho ÚSES zasahujú do územia dve biocentrá a biokoridor regionálneho významu. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Búr, Hybecký potok a Jelšovka majú charakter miestnych biokoridorov. Charakter miestneho biocentra majú plochy lokalít 6., 8., 9., 10 a 12, ostatné biotopy majú funkciu interakčných prvkov.

Územie katastra obce Demandice môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien. V zatravnenej časti poľnohospodárskej krajiny treba lokálne zvýšiť intenzitu využívania, v oráčinovej časti navrhujeme lokálne opatrenia na rozčlenenie blokov a zníženie erózie pôdy. Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá, intenzívne TTP), zväčša je problém opačný, t. j. že sa veľké plochy pasienkov využívajú nedostatočne alebo vôbec. Sú v dostatočne pestrej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. V oblasti lesného hospodárstva sú aj hospodárske lesné porasty pomerne stabilné.

Opatrenia na rozčlenenie blokov oráčin sú nenáročné, predstavujú návrh založenia zatravnených zasakovacích pásov, prípadne výsadby prirodzene sa vyskytujúcich drevín.

Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnou-ekologickými podmienkami prostredia. Využívanie lesného pôdneho fondu a plôch charakteru lesných porastov je možné zlepšiť len lokálne premenou porastov na pestrejšie, ekologicky stabilnejšie a biologicky hodnotnejšie, najmä v okrajových častiach lesného pôdneho fondu.

Celá plocha katastra je rozdelená na tri rôzne časti. Zalesnená časť katastra predstavuje homogénnu lesnú krajinu s prirodzenými ekosystémami; vhodnú na preferovanie hospodárskych a mimoprodukčných funkcií lesa. Poľnohospodárska krajina vo zvyšnej časti predstavuje zväčša lesno-lúčnu krajinu s čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie a rozvoj rekreačno-športového potenciálu, prevažne však krajinu oráčinovú s priemerným zastúpením prirodzených prírodných prvkov, vhodnú na intenzívne využitie. Tento fakt odráža hodnotenie krajiny z hľadiska ekologickej stability, ktoré poľnohospodársku krajinu v katastri hodnotí ako priestor ekologicky nestabilný, ako priestor ekologicky stredne stabilný klasifikuje len okrajové časti katastra na východe a juhozápade. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry je na území katastra priaznivá. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,4 v škále 0 – 1,0.

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V oblasti lesného hospodárstva a využívania plôch drevín charakteru lesných porastov zabezpečovať postupné prebudovanie malých plôch nepôvodných, neprirodzených monokultúrnych porastov na pestrejšie, rôznorodejšie.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v prvom stupni ochrany, ktoré platia na území katastra, v ktorých sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a krajiny podľa druhej časti zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním,

poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Na území Slovenskej republiky platí prvý stupeň ochrany, ak tento zákon alebo všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho základe neustanovuje inak. V prvom stupni ochrany sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti zákona.

Všeobecná ochrana prírody a krajiny

§ 3 - Základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

§ 4 - Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov

(1) Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchov, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

(2) Ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.

(3) Zakazuje sa odchytať a usmrcovať živočíchov na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytať alebo usmrcovať uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy alebo tretia časť tohto zákona.

(4) Každý, kto buduje alebo plánovane rekonštruje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov.

(5) Ak dochádza k preukázateľnému usmrcovaniu vtáctva na elektrických vedeniach alebo telekomunikačných zariadeniach, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť, aby ich správca vykonal technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov.

(6) Každý, kto buduje vodnú stavbu alebo líniovú stavbu, ktorá môže ohroziť zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli v dôsledku narušenia alebo obmedzenia ich migračných trás, je povinný použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť. Za týmto účelom je povinný na vlastné náklady vykonať opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov v miestach, ktoré sa križujú s ich migračnými trasami, a to zriadenie vhodných stavebných konštrukcií alebo technických zariadení a zabezpečenie ich funkčnosti.

(7) Ak je prevádzkou vodnej stavby alebo líniovej stavby ohrozené zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli v dôsledku narušenia alebo obmedzenia ich migračných trás, môže orgán ochrany prírody po dohode s príslušným orgánom štátnej správy rozhodnúť, aby vlastník alebo správca vodnej stavby alebo líniovej stavby na vlastné náklady vykonal opatrenia na obnovu migračnej priechodnosti podľa odseku 6.

§ 5 - Priaznivý stav ochrany druhu, priaznivý stav ochrany prírodného biotopu a priaznivý stav častí krajiny

(1) Stav ochrany druhu sa považuje za priaznivý, keď

- a) údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu,
- b) prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a pravdepodobne sa ani v dohľadnej budúcnosti nebude zmenšovať a
- c) existuje a pravdepodobne bude aj naďalej existovať dostatočne veľký biotop na dlhodobé udržanie jeho populácie.

(2) Stav ochrany prírodného biotopu sa považuje za priaznivý, keď

- a) jeho prirodzený areál a územie, ktoré v tomto areáli pokrýva, sú stabilné alebo sa zväčšujú,
- b) špecifická štruktúra a funkcie, ktoré sú potrebné na jeho dlhodobé udržanie, existujú a pravdepodobne budú existovať aj v dohľadnej budúcnosti,
- c) stav ochrany jeho typických druhov je priaznivý.

(3) Za priaznivý stav osobitne chránenej časti prírody a krajiny, navrhovaného územia európskeho významu (§ 27) a územia medzinárodného významu (§ 17 ods. 11) z hľadiska ich ochrany (ďalej len „priaznivý stav časti krajiny“) sa považuje stav, keď predmet ochrany je v súlade s cieľmi ich ochrany určenými v dokumentácii ochrany prírody a krajiny tohto územia podľa tohto zákona.

(4) Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme.

(5) Vlastník, správca alebo nájomca pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní (§ 61) zabezpečovať priaznivý stav časti krajiny.

(6) Ak udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny podľa odseku 5 nemožno zabezpečiť bežným obhospodarovaním (§ 61), možno vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi dotknutých pozemkov poskytnúť finančný príspevok (§ 60).

(7) Ak vlastník, správca alebo nájomca dotknutých pozemkov nezabezpečí ani po predchádzajúcom upozornení priaznivý stav časti krajiny alebo ak je zabezpečenie priaznivého stavu časti krajiny potrebné z dôvodu jej bezprostredného ohrozenia, môže tak urobiť organizácia ochrany prírody a krajiny zriadená podľa § 65 ods. 1 písm. k) (ďalej len „organizácia ochrany prírody“) na vlastné náklady.

§ 6 - Ochrana prírodných biotopov

(1) Ochrana prírodných biotopov je súbor opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu.

(2) Ak orgán ochrany prírody a krajiny vo vyjadrení podľa § 9 ods. 1 upozorní, že činnosťou, ku ktorej sa dáva vyjadrenie, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Súhlas obsahuje aj

- a) identifikáciu biotopu európskeho významu a biotopu národného významu,
- b) popis jeho stavu,
- c) mapové vymedzenie hranice biotopu,
- d) vymedzenie pozemkov, ak svojim umiestnením a využitím súvisia s realizáciou súboru opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopu,
- e) určenie relatívnej plochy biotopu európskeho významu k výmere toho istého biotopu v rámci príslušného biogeografického regiónu na území Slovenskej republiky.

(3) Zoznam biotopov európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopov národného významu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo pôdohospodárstva“).

(4) Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody okrem vykonávania týchto činností správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom.

(5) Súhlas podľa odseku 2 sa nevyžaduje, ak

- a) ide o činnosti vykonávané v súvislosti s bežným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov [(§ 61 ods. 2 písm. a) a b)],
- b) k poškodeniu alebo zničeniu biotopov dochádza v súvislosti s výrubom drevín, na ktorý bol vydaný súhlas podľa § 47 ods. 3 a 7,
- c) sa postupuje podľa § 28 ods. 9 a 10.

Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov

§ 7 - Základné ustanovenie

Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov zahŕňa

- a) reguláciu rozširovania nepôvodných druhov,
- b) sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov,
- c) odstraňovanie inváznych druhov.

§ 7a - Nepôvodné druhy živočíchov a invázne druhy živočíchov

(1) Nepôvodné druhy živočíchov, s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo, možno vypúšťať do voľnej prírody len so súhlasom orgánu ochrany prírody. Orgán ochrany prírody môže takýto súhlas vydať, len ak rozšírenie nepôvodného druhu živočicha nebude mať nepriaznivý vplyv na pôvodné druhy alebo ich biotopy.

(2) Každý, kto drží v zajatí nepôvodné druhy živočíchov, je povinný na vlastné náklady prijať opatrenia na zabránenie ich úniku do voľnej prírody.

(3) Orgán ochrany prírody môže povoliť odchyt nepôvodných druhov živočíchov vo voľnej prírode, ak je to potrebné z dôvodu odvrátenia ohrozenia pôvodných druhov alebo ich biotopov.

(4) Invázne druhy živočíchov, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, sa zakazuje držať, prepravovať, dovážať, chovať, rozmnožovať, obchodovať s nimi alebo vypúšťať do voľnej prírody; výnimku zo zákazu môže povoliť orgán ochrany prírody na účely výskumu alebo vzdelávania.

(5) Vlastník, správca alebo užívateľ pozemku, užívateľ poľovného revíru, užívateľ rybárskeho revíru alebo osoba vykonávajúca hospodársky chov rýb sú povinní na vlastné náklady odstraňovať invázne druhy živočíchov podľa odseku 4 spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(6) Orgán ochrany prírody upozorňuje vlastníka pozemku a osoby podľa odseku 5 na výskyt inváznych druhov živočíchov a povinnosť ich odstraňovania.

(7) V prípade odchytu invázneho druhu živočicha sa zakazuje jeho opätovné vypustenie alebo použitie ako živej návnady.

§ 7b - Nepôvodné druhy rastlín a invázne druhy rastlín

(1) Nepôvodné druhy rastlín, s výnimkou druhov drevín podľa osobitného predpisu a druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo, možno za hranicami zastavaného územia obce sadiť alebo pestovať len so súhlasom orgánu ochrany prírody. Orgán ochrany prírody môže takýto súhlas vydať, len ak rozšírenie nepôvodného druhu rastliny nebude mať nepriaznivý vplyv na pôvodné druhy alebo ich biotopy.

(2) Invázne druhy rastlín, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, s výnimkou druhov drevín podľa osobitného predpisu, sa zakazuje držať, prepravovať, dovážať, pestovať, rozmnožovať alebo obchodovať s nimi, ako aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu; výnimku zo zákazu môže povoliť orgán ochrany prírody na účely výskumu, vzdelávania alebo liečebné účely.

(3) Vlastník, správca alebo užívateľ pozemku je povinný na vlastné náklady odstraňovať invázne druhy rastlín podľa odseku 2 zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu. Ak ide o výskyt inváznych druhov rastlín na lesných pozemkoch, postupuje sa podľa programu starostlivosti o lesy.

(4) Orgán ochrany prírody upozorňuje vlastníka, správcu alebo užívateľa pozemku na výskyt inváznych druhov rastlín a povinnosť ich odstraňovania a takej starostlivosti o pozemok, ktorá by zamedzila ich rozširovaniu; v zastavanom území obce upozorňuje vlastníkov pozemkov aj obec, v ktorej katastrálnom území sa pozemok nachádza. Toto upozornenie zverejní obec na svojej úradnej tabuli a na webovom sídle, ak ho má zriadené, alebo iným spôsobom v miestne obvyklým.

(5) V prípade nebezpečenstva vzniku škodlivých následkov na prírode orgán ochrany prírody vlastníkovi, správcovi alebo užívateľovi pozemku po predchádzajúcom upozornení nariadi odstránenie inváznych druhov rastlín, ak si neplní povinnosť podľa odseku 3. Ak vlastník, správca alebo užívateľ pozemku odstránenie rastlín inváznych druhov nevykoná v lehote určenej orgánom ochrany prírody, činnosť vykoná orgán ochrany prírody alebo ním poverená osoba na náklady toho, komu bolo odstránenie inváznych druhov rastlín nariadené.

Konkrétne navrhované činnosti v území, súvisiace s poľnohospodárstvom, vyplývajú aj z ustanovenia § 7 zákona o ochrane prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, ktorá podľa ods. 1 zahŕňa reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov

a znižujú biologickú rozmanitosť (invázne druhy). V zmysle ods. 5 § 7 je vlastník (správca, nájomca) povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu. V území sa v zmysle vyhlášky nachádzajú z inváznych druhov rastlín pohánkovec (*Fallopia* sp.), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), z ktorých sa pohánkovec odporúča ničiť kombináciou mechanických a chemických spôsobov, netýkavka žliazkatá a obe zlatobyle mechanickým spôsobom ničenia, najmä pastvou hovädzieho dobytku a oviec a vytrhávaním a vykopávaním jednotlivých rastlín.

Z inváznych druhov živočíchov sa na území katastra vyskytuje slizovec iberijský (*Arion lusitanicus*), ktorého spôsob odstraňovania spočíva v individuálnom odchyte a odstraňovaní, ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*) s individuálnym odchytom alebo ulovením a nakladaním v súlade so zákonom 274/2009 Z. z. o poľovníctve.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Vzhľadom na bezprostrednú blízkosť dvoch hospodárskych dvorov treba hlavnú pozornosť venovať návrhu a realizácii izolačnej zelene okolo a v areáloch týchto objektov. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných inváznych druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarné hodnoty

Demandice sa rozprestierajú na mieste troch bývalých stredovekých dedín z ktorých už dve zanikli a zostali po nich chotáre. Proti prúdu potoka Búr sa nachádzala dedina **Jaminy** (Godrog) o čom existujú aj listinné dôkazy. Bola na mieste križovania doliny spod santovských viníc s údolím potoka. Na pieskovcovom ostrohu tu do 80. rokov stáli posledné domy Košútovho majera. Jej chotár siahal po pravom brehu Búru až po Mlynský vršok, poniže kúpeľov v Maďarovciach (Santovka).

Chotár Demandíc bolo rozšírený aj na východ, včlenením chotára stredovekej obce **Hýbec (Hebuch)** nachádzajúcej sa v úbočí Stračianskeho potoka. Bolo to v mieste na východ od kostolíka sv. Heleny. Na takéto situovanie obce poukazujú mnohé skúsenosti sedliakov, ktorí neraz pluhmi vyorávali z pôdy opracované kamene. Traduje sa, že táto osada bola spustošená za mongolského vpádu v rokoch 1241/1242.

Treťou obcou boli a sú **Demandice**. Názov obce je odvodený od mena Damian. Starogrécky znelo damianos, čiže pokoriteľ - krotiteľ. V najstaršej dobe sa vyskytuje v podobe Demien, Demyen, Demyand. V osemnástom storočí sa objavuje tvar Demenditz, Domendice. Od roku 1920 sa obec nazývala Demändice a v roku 1927 už Demandice. Podľa mien svätých bratov sa nazývali usadlosti od začiatkov uhorskej štátnosti. V tomto období boli založené asi aj Demandice, ktoré dostali meno po Damiánovi.

Obec leží na území ktorého kontinuita osídlenia od neolitickej doby nebola prerušená. Prvé stopy osídlenia podľa nálezov v miestnej časti Gunárova dolina sa vzťahujú už k paleolitu. V časti Haršaš, severovýchodne od obce, boli získané nálezy datované do neskoršej doby kamennej z fázy kanelovanou keramiky. V hone Čepek bol objavený najvýchodnejší rondel lengyelskej kultúry datovanej do 4. tisícročia pred našim letopočtom nasvedčujúci existenciu lengyelského sídliska v jeho blízkosti. Za zmienku stoja aj exponáty vystavené v roku 1896 na miléniovej výstave v Budapešti. Železný vidlicový hrot šípu, železná sekerka a záušnice z Demandíc pochádzajú z kostrového pohrebiska datovaného do 10. storočia.

V písomných prameňoch sa Demandice po prvý krát uvádzajú v podobe Damian v roku 1291 ako rodové meno šľachticov Herborda a Štefana, synov Ibora. Na území obce sa v minulosti nachádzali aj dediny Jaminy (Godrok) a Hýbec (Hébecz), ktoré zanikli. Najstaršia písomná zmienka sa týka Hýbecu uvádzaného v podobe Hebuch v listine kráľa Ladislava IV. Kumánskeho z roku 1276.

Demandice patria historicky do Hontianskeho komitátu ktorého centrom bol len dvadsať kilometrov východne ležiaci hrad Hont. V Demandiciach sídlili početné šľachtické rody až do dvadsiatych rokov minulého storočia. Niekoľko predstaviteľov týchto rodov pôsobilo v krajinskom sneme, v službách koruny a v rôznych župných funkciách. Počas tureckej okupácie v 16. storočí sa obec ocitla v pásme neustálych bojov v pohraničí na okolí banských miest a zrejme po pustošivom nájazde Tatárov v roku 1599 podľa tureckých záznamov na niekoľko desaťročí zanikla. Stavovské

povstania v 17. storočí tiež nič dobré pre obec nepriniesli. Začiatkom 18. storočia sa v obci opäť usadilo niekoľko zemianskych rodov, ktoré vlastnili osem kúrií, žilo tu aj 14 poddanských a 15 želiarskych rodín. Z najznámejších šľachtických rodov dominovali Blaskovichovci, Grasalkovichovci, Simoniovci, Majthényiovci, Gosztonyiovci, Paczolayovci, Beňovskovci a Palugyaiovci.

V diele Popis Maďarska vydaného štatistikom Andrásom Vályim v roku 1796 sa Demandice charakterizujú ako Demanova, slovenská dedina v Hontianskej stolici, obyvatelia katolíci, dobrý chotár s dostatkom dreva na kúrenie i stavebné účely. Vinohrady v pomere k okolnostiam prvotriedne. V roku 1828 žilo v 124 domoch 718 obyvateľov zaoberajúcich sa poľnohospodárstvom, vinohradníctvom a vinárstvom. Fényes Elek vo svojom Maďarskom geografickom slovníku v roku 1851 uvádza obec ako Demendicze, slovenská hontianska obec so 720 katolíkmi a 20 evanjelikmi. V roku 1910 sa už Demandice spomínajú ako väčšinou maďarská obec so 724 obyvateľmi

PÚ SR eviduje jednu NKP zapísanú v ÚZPF SR pod č. 1596/1 a to kostol sv. Heleny, pôvodne románsky z 13.st. s gotickou a barokovou prestavbou.

V súpise pamiatok SR sú uvedené nasledovné budovy:

- Kúria z druhej polovice 18.st. – č.domu 118,
- Kaštieľ ranobarokový z obdobia r. 1700 s prestavbou v 19.st.,
- Kostol sv. Michala Archanjela z obdobia okolo r. 1400, pôvodne gotický a prebudovaný v druhej polovici 18.st.

V k.ú. sa nachádzajú známe archeologické náleziská. V lok. Gunárova dolina sú datované nálezy zo staršej doby kamennej, v lok. Haršaš z neskoršej doby kamennej a v lok. Čepek bol identifikovaný rondel lengyelskej kultúry, tak isto z obdobia eneolitu.

Výskyt nálezov z obdobia stredoveku sa predpokladá v okolí zaniknutých obcí Hybec – kostol a majer a v lok. Jaminy a intraviláne súčasnej obce. Predpokladajú sa nálezy aj iných častiach katastra.

B. Funkčné využitie plôch a stavebno-technický stav budov

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách I. a II. tr. Je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice, ale aj Šiah, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a pracovné príležitosti.

Do územia zasahujú biocentrá a biokoridory regionálneho a národného významu. V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny významné biotopy ako ekologicky významné prvky. Enkláva lesa na severe katastra je zaradená do kategórie ochranné.

S výnimkou potoka v Studenej doline sú všetky toky napriamene, s upraveným korytom. Prirodzené korytá tokov mimo tohto toku sa zachovali len v horných a pramenných častiach tokov v lesoch.

Do severnej časti katastra zasahuje OP I°, II° a III° prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a pozdĺž cesty I/75 - OP II° prírodného liečivého zdroja. V severnej časti k.ú. a nad areálom Levitex sú oplotené studne – OP I°. Územie pozdĺž potoka Búr je odvodnené.

V rámci katastra sú nasledovné zastavané územia:

Obec - ťažisko zastavaného územia. Dominuje tu bývanie v RD doplnené siedmimi BD. Široká škála občianskeho vybavenia je sústredená v centre. Jeho jadro je tvorené historickým námestím – park s pomníkom padlým v I. a II. sv. vojne, z ktorého sa rozvetvujú ulice. Výnimku tvorí ZŠ a dom smútku s cintorínom, ktoré sú umiestnené južne, na okraji obytnej zóny. Na južnom okraji je aj areál bývalých ŠM, ktorý sa využíva aj na nepoľnohospod. účely – strojárnska výroba VZT komponentov, penzión a pripravovaný mäsokombinát. Na západnom okraji k.ú. je čerpacia stanica PH a nad potokom Kamenná rekultivovaná skládka odpadu.

Odčlenené časti obytných skupín a samôt:

Horný majer – m.č. je tvorená bývaním v RD. Účelovou cestou je zabezpečený príjazd od cesty I/75 aj do skupiny m.č.Majere.

Dolný majer – m.č. dominuje tu bývanie v RD. Pri križovatke je lokalizovaný rekreačný areál – bývalý tábor Levitex Levice a východne bývalý areál HD. Na okraji rekr. areálu je TS a VDĽ.

Hýbecký majer – m.č. je tvorená bývaním v RD. Na križovatke je umiestnená TS. Južne v odľahlej polohe je nespevnenou cestou prístupná NKP - kostol sv. Heleny s cintorínom.

Dolná hýbecká dolina - samota je tvorená bývaním v RD.

Pri mlynskej studni – pri ceste II/564 je lokalizovaná skupina 5-tich dvojdomov a južne areál HD PD.

Darmoty - samota je tvorená bývaním v dvoch RD.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Obec Demandice sa rozprestiera pozdĺž potoka Búr v Ipeľskej pahorkatine v nadmorskej výške 135 – 152 m, juhovýchodne od Levíc, na hlavnej komunikačnej trase Nové Zámky – Lučenec. Vyvinula sa na mieste troch bývalých stredovekých dedín z ktorých už dve zanikli a zostali po nich chotáre (Jaminy /Godrok/ a Hýbec /Hébecz/). Od okresného mesta Levice je vzdialená 19 km a od mesta Šahy 16 km.

Obec je súčasťou záujmového územia okresného mesta Levice, kde aj prirodzene gravituje - tu je vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti a tvorí jeho prirodzené ťažisko.

Katastrálne územie má rozlohu 2 192 ha.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC regiónu Nitrianskeho kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je záväzná časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektovaná.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – ÚPN-VÚC bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samospr. kraja konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012.

V roku 2015 boli spracované Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č. 111/2015 zo dňa 20.06.2016 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2015.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN – obce Demandice. Jedná sa o nasl. záväzné regulatívy a VPS územného rozvoja Nitrianskeho kraja:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.5. Vytvárať v záujme urýchleného vyrovnávania vnútorných disparít kraja, ako aj v záujme zvýšenia celkovej hospodárskej konkurencieschopnosti kraja, územné a technické predpoklady pre koncentrovaný rozvoj v juhovýchodnej časti kraja, predovšetkým do centier Levice, Štúrovo, Šahy, Želiezovce.

1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónov na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:

1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov

1.16.3. a dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

2.5. Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.

2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na

uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach.

2.9. Zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov väčších miest v ich záujmovom území; týka sa to predovšetkým miest Nitra, Nové Zámky, Komárno (Apáli), Levice a Topoľčany, ďalej Šaľa, Zlaté Moravce a tiež miest Hurbanovo, Kolárovo, Šahy, Šurany, Vráble, Tlmače, Želiezovce.

2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru.

2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.

2.13. Podporovať rozvoj spojeného, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)

2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,

2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,

2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.

2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

3.1. V oblasti hospodárstva

3.1.4. Zabezpečovať územnotechnické podmienky pre koncentráciu ekonomickej základne do miest Levice, Štúrovo, Šahy a Želiezovce a podporovať tak rozvoj týchto centier ako nosných hospodárskych pólov rozvoja priľahlých území ako aj celého kraja.

3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

3.2.4. Vychádzať pri vytváraní a prevádzke výrobných kapacít z využitia komparatívnych výhod regiónu (poloha, ekonomický potenciál, disponibilné zdroje).

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.

3.3.2. Rešpektovať a zachovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo vo vinohradníckych oblastiach a vylúčiť urbanistické zásahy na plochách, ktoré predstavujú historicky vytvorenú charakteristickú kultúrnu krajinu v danej oblasti.

3.3.3. Zabezpečovať protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.

3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.

3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.

3.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia,

4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

4.3. V oblasti sociálnych vecí

4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.

4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.

4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.

4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.

4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.

4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.

4.4.2. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.

4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie

5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.

5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.

5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,

5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.

5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.

5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.

5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovínovej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).

5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.

5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.

5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.

5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.

5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohovorov (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)

5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

5.3.3. Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.

5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.

5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.

5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrnohistorického dedičstva

6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti historického osídlenia.

6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.

6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.

6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona,

6.7.6. objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma,

6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.

6.8. Rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma.

6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

7.35. Rezervovať koridor pre homogenizáciu ciest prvej triedy na kategóriu C 11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C 9,5/80, ciest tretej triedy na kategóriu C 7,5/60.

7.39. Orientovať pozornosť predovšetkým na rekonštrukciu a homogenizáciu ciest II. a III. triedy v zázemí sídelných centier v parametroch pre prevádzku autobusovej dopravy a v záujme vytvorenia predpokladov lepšej dostupnosti obcí v suburbanizačnom priestore centier.

7.40. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

8.1. V oblasti vodného hospodárstva:

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,

8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území,

8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch,

8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,

8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,

8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

- 8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
- 8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem,
- 8.1.5.4. zvyšovať spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou rozširovaním diverzifikácie zdrojov, využívaním vzájomného prepojenia zdrojov podzemnej a povrchovej vody a budovaním vodárenských dispečingov,
- 8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia,
- 8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany),
- 8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov,
- 8.1.5.14. rezervovať územie pre skupinový vodovod Čankov – Demandice,
- 8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:
 - 8.1.6.1. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV,
 - 8.1.6.2. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,
 - 8.1.6.3. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území,
 - 8.1.6.4. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ,
- 8.2. V oblasti energetiky:
 - 8.2.11. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu,
 - 8.2.15. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
 - 8.2.16. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny,
- 8.3. V oblasti telekomunikácií:
 - 8.3.1. rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení,
 - 8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov,
 - 8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách,
 - 8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou,
 - 8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi,
 - 8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti,
- 8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:
 - 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej

dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti cestnej dopravy

1.19. Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60.

5. V oblasti vodného hospodárstva

5.2. Verejné vodovody

5.2.5. skupinový vodovod Čankov – Demandice,

5.3. Verejné kanalizácie

5.3.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd,...)

6. V oblasti energetiky

6.9. Novonavrhované siete plynovodov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenáva klesajú tendenciu, pričom tempo sa zmiernilo. Po roku 2011 dochádza k prírastku obyvateľstva. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od – 1,08 % do + 0,05 %, ktoré zaradili obec medzi sídla stagnujúce. V r. 2013 došlo k úbytku obyvateľ., kde sa na celkovom úbytku (-6) podieľal prirodzený (-3) aj migračný úbytok (-3).

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách I. a II. tr. Je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice, ale aj Šiah, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a pracovné príležitosti. Južne od obce je plánovaná trasa rýchlostnej cesty R7.

Obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam rozvojový potenciál pre bývanie, výrobu a turizmus.

2.3.1 Demografický vývoj

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľuďí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,
- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
-------------------------	---------------

Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva obce

K 31.12.2013 žilo v obci Demandice 1 022 obyvateľov, čo predstavuje 0,90 % z celkového počtu obyvateľov okresu Levice. Ženy tvorili 51,96 % obyvateľov obce. Celková rozloha k.ú. obce je 2 192,49 ha, priemerná hustota osídlenia 46,75 obyv./na 1km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2013 (stav k 31.12.)

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2013
Počet obyvateľov	1 260	1 124	1 041	1 036	1 021	1 022
Prírastok obyvateľov	- 136	- 83	- 5	- 15	+ 1	
Index rastu	89,21	92,62	99,52	98,55	100,10	
Ø ročný prírastok	- 1,08 %	- 0,67 %	- 0,05 %	- 0,14 %	+ 0,05 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2005 – 2013 (stav k 31.12.)

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2005	1 011	164	686	161	101,86
%	100,00	16,22	67,85	15,92	
2010	1 033	155	717	161	96,27
%	100,00	15,00	69,41	15,59	
2013	1 022	156	702	164	95,12
%	100,00	15,26	68,69	16,05	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Demandice môžeme konštatovať, že ide o postupne starnúcu populáciu. V roku 2005 podiel detskej zložky mierne prevyšoval poproduktívnu zložku, v roku 2010 bol stav predproduktívnej a poproduktívnej populácie vyrovnaný, v roku 2013 poproduktívna zložka stúpila oproti predproduktívnej. Index vitality dosahoval od roku 2005 hodnotu pod 100 bodov, čo zaradilo obyvateľov medzi regresívny (ubúdajúci) typ populácie.

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov obce 39,96 rokov. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 19,94 %, učňovské a stredné bez maturity 29,17 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 24,70 % a vysokoškolské 8,43 % obyvateľstva, bez vzdelania si uvádza 16,27 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (85,71 %), bez vyznania si uviedlo 6,55 % obyvateľov, evanjelická cirkev a.v. sa podieľala s 2,97 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Demandice 69,94 % obyvateľov slovenskej národnosti, nasledovala maďarská národnosť s 26,79 %. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Návrh

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013) sa v Nitrianskom kraji vo výhľade do roku 2035 predpokladá úbytok obyvateľstva o 33 251 osôb, pričom k poklesu obyvateľstva dôjde vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Nitra. Najväčší pokles zaznamená okres Levice (-14 231 obyvateľov).

Celková tendencia vo vývoji vekovej štruktúry obyvateľstva Nitrianskeho kraja povedie k zhoršovaniu jej skladby v dôsledku znižovania podielu obyvateľov v predproduktívnom veku v období r. 2012-2035 z hodnoty 13,5 % v r. 2012 na 11,3 % v r. 2035 a obyvateľstva v produktívnom veku zo

72,1 % na 63,6 %. Zvlášť nepriaznivým javom je predpokladaný vysoký nárast podielu najstaršej zložky obyvateľstva, ktorý stúpne do r. 2035 na hodnotu 25,1 % zo 14,4 % v r. 2012. Charakteristiku vekovej štruktúry obyvateľstva veľmi výstižne vyjadruje index vitality. V okrese Levice dosiahol v roku 2012 hodnotu 96,0, v roku 2035 sa zníži na 47,0, čo je regresívna (ubúdajúca) populácia.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Demandice sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2013	2015	2020	2025	2030	2035
Demandice	1 022	1 042	1 095	1 150	1 205	1 267

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Levice podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“:

Okres Levice :

Rok 2015	113 205 obyvateľov
Rok 2020	110 602 obyvateľov
Rok 2025	107 466 obyvateľov
Rok 2030	104 051 obyvateľov
Rok 2035	100 321 obyvateľov

2012 - 2035 úbytok celkom: - 14 231 obyvateľov (- 11,00%).

ÚPN-O v súlade so Zadaním navrhuje do r. 2030 cca 1 235 obyvateľov.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Podľa Štatistického úradu SR (REGDAT - databáza regionálnej štatistiky), v okrese Levice od roku 1991 bol zaznamenaný pokles ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Kým v roku 1991 EA obyvateľstvo tvorilo 48,6 % z celkového počtu, v roku 2001 to bolo 49,4 %, v roku 2011 klesla EA na hodnotu 48,10%.

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1 008 obyvateľov obce tvorilo 473 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 46,92 % z celkového počtu obyvateľov (okres Levice 48,10 %). Ženy tvorili 43,80 %. Nezamestnaných ku dňu sčítania bolo 83 osôb. Za prácou odchádzalo do zamestnania 355 obyvateľov obce (okrem dôchodcov). Najviac ľudí odchádzalo za prácou v oblasti maloobchodu (42 osôb), nasledovalo odvetvie verejnej správy (36 osôb), ďalej vzdelávanie (22) a veľkoobchod (22).

V obci bolo k dispozícii cca 75 pracovných príležitostí vo všetkých sektoroch.

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2011)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Demandice	1 088	473	46,92	83	17,54

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Levice vykazoval v mesiaci jún 2015 11,72 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne nižším na Slovensku. V Nitrianskom kraji bola evidovaná v tomto období 10,42 %-ná miera evidovanej nezamestnanosti.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti

	Jún 2012	Jún 2013	Jún 2014	Jún 2015
Levice	14,24	15,46	13,47	11,72
Nitriansky kraj	12,78	13,95	11,58	10,42

Zdroj: ÚPSVaR SR

Súčasný zmeny v demografickom vývoji sa prejavili aj na vývoji pracovných síl. Prírastky ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa spomaľujú resp. menia sa na úbytok a pracovná sila starne. Demografický vývoj naznačený v relevantných prognózach obyvateľstva bude mať zásadný dopad aj

na vývoj v skupine ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Tesne za horizontom vypracovanej projekcie pracovných síl t.j. po roku 2020 sa demografické dopady na trh práce zintenzívnia. Prírastok pracovnej sily sa zastaví (aj v prípade ďalšieho rastu ekonomickej aktivity) a proces starnutia sa zrýchli. To znamená, že v ďalších desaťročiach bude pracovná sila v porovnaní so súčasnosťou menej početná a staršia. Takýto vývoj je pre najbližšie desaťročia nezvratný.

Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Levice, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu a kraja.

Návrh

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2030 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Levice v roku 2010 bol index starnutia 100,16, v roku 2025 sa predpokladá jeho zvýšenie na 151,76. Prognóza priemerného veku bola v roku 2010 v okrese Levice 40,16, pre rok 2025 sa predpokladá zvýšenie na 43,95. Prirodzený prírastok v prognózovanom období v roku 2010 a 2025 má záporné hodnoty. Migračné saldo je kladné počas celého prognózovaného obdobia. S týmito ukazovateľmi súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

Predpokladáme rozvoj pracovných príležitostí najmä rozvojom služieb a spracovateľského priemyslu. Údaje o stave sa budú dynamicky meniť, avšak predpokladáme výhľadový nárast pracovných príležitostí v obci z cca 75 na celkový počet 150.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Záujmové územie tvoria katastr. územia obcí vo väzbe na riešené územie. Sú to obce Santovka, Horné Semerovce, Dolné Semerovce, Sazdice, Zbrojníky a Hontianská Vrbica.

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách I. a II. tr. Je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice, ale aj Šiah, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a pracovné príležitosti.

Do územia zasahujú biocentrá a biokoridory regionálneho a národného významu. V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny významné biotopy ako ekologicky významné prvky. Enkláva lesa na severe katastra je zaradená do kategórie ochranné.

Do severnej časti katastra zasahuje OP I°, II° a III° prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a pozdĺž cesty I/75 - OP II° prírodného liečivého zdroja. V severnej časti k.ú. a nad areálom Levitex sú oplotené studne – OP I°. Územie pozdĺž potoka Búr je odvodnené. Stav navrhujeme zachovať.

V rámci katastra sú nasledovné zastavané územia:

Obec – tvorí ťažisko zastavaného územia. Dominuje tu bývanie v RD doplnené BD, ktoré navrhujeme rozšíriť. Široká škála občianskeho vybavenia je sústredená v centre. Navrhujeme jej rozšírenie. Jeho jadro je tvorené historickým námestím – park s pomníkom padlým v I. a II. sv. vojne, z ktorého sa rozvetvujú ulice. Výnimku tvorí ZŠ a dom smútku s cintorínom, ktoré sú umiestnené južne, na okraji obytnej zóny. Na južnom okraji je aj areál bývalej STS, ktorý sa využíva aj na nepoľnohospod. účely – strojárská výroba VZT komponentov, penzión a pripravovaný mäsokombinát. Navrhujeme tu nové plochy ľahkej priemyselnej výroby. Na západnom okraji k.ú. je čerpacia stanica PH a nad potokom Kamenná rekultivovaná skládka odpadu. V jej blízkosti navrhujeme kompostovisko a zberný dvor.

Odčlenené časti - obytné skupiny a samoty:

Horný majer – m.č. je tvorená bývaním v RD, ktoré navrhujeme rozšíriť. Príjazd od cesty I/75 je zabezpečený účelovou cestou sprístupňujúcou aj ostatné Majere. Pri bývalom kryte CO navrhujeme rozhľadňu a výhľadovú plochu pre sklady.

Dolný majer – m.č. dominuje bývanie v RD, ktoré navrhujeme rozšíriť. Pri križovatke je lokalizovaný rekreačný areál – bývalý tábor Levitex Levice a východne bývalý areál HD. Na okraji rekr. areálu je TS a VDJ. V ťažisku navrhujeme športové plochy.

Hýbecký majer – m.č. je tvorená bývaním v RD. Stav navrhujeme zachovať. Na križovatke je umiestnená TS. Južne v odľahlej polohe je nespevnenou cestou prístupná NKP - kostol sv. Heleny s cintorínom. Navrhujeme obnovu historického sprístupnenia areálu.

Dolná hýbecká dolina - samota je tvorená bývaním v RD. Stav navrhujeme zachovať.

Pri mlynskej studni – pri ceste II/564 je lokalizovaná skupina RD - dvojdomy a jedného BD a južne areál poľnohospod. dvora, ktoré navrhujeme zachovať.

Darmoty - samota je tvorená bývaním v dvoch RD, ktoré navrhujeme zachovať.

Pôdu obhospodarujú firmy Malinovec s.r.o. a Roľnícke družstvo Santovka, Donau farm Kalná n/Hronom, Medovarce farma a SHR. V časti k.ú. sú vinohrady a sady. V obci je jeden poľnohospod. dvor (bývalé ŠM) so zameraním na chov hospod. zvierat. Ďalší zanikol v m.č. Dolný majer.

Vo výrobnom areáli pod obcou sa rozvíja nepoľnohospod. výroba – strojárnska a potravinárska. Navrhujeme ďalšie rozvojové plochy.

Obec je napojená na celoštátny cestný dopravný systém prostredníctvom cesty I/75 so smerom na mestá Šahy a Nové Zámky. V centre obci ju križuje cesta II/564 v smere Levice a Štúrovo. Odčlenené m.č Majere a samoty sú dopravne napojené účelovými cestami. NDS SR pripravuje trasu rýchlostnej cesty R7 na južnom okraji k.ú. mimoúrovňovo napojenou na cestu II/564. Cez obec, v telese oboch ciest je podľa VÚC plánovaná cyklotrasa. Chodníky navrhujeme pozdĺž ciest a náučný turistický okruh v smere na Majere.

Severne od obce sú vedené produktovody – ropovody a plynovod so svojimi rozsiahlymi OP a BP. VTL prípojkou je napájaná RS plynu na severnom okraji obce. Južne pod obcou je vedený pot'ah VVN 2x110 kV č.8822 a 8419. Vzdušné vedenie VN 22 kV je vedené v severo – južnom smere, z ktorého sú napojené TS v počte 11 ks. Lokálne navrhujeme preloženie prípojky a TS.

Samotná obec je plynofikovaná STL rozvodom, odčlenené časti nie. Stav navrhujeme zachovať.

Verejný vodovod v obci ani odčlenených častiach nie je. Používajú sa vlastné studne, avšak kvalita podzemnej vody je dlhodobou neúnosná. Výnimkou je časť Majere, ktoré majú obcou spravovaný vodovod so studňou v Dolnom a VDJ v Hornom majeri. Pripravuje sa napojenie obce na skupinový vodovod Levice s navrhovaným dobudovaním jestv. VDJ o 250 m³ nad obcou Santovka, slúžiacemu i Demandiciam. V súčasnosti sa realizuje prírodný úsek Čankov – Santovka.

Povrchové vody dažďové z plôch, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu otekajú priekopami vedľa komunikácií do potokov.

Odpadové vody z domácností, OV a výroby sú odvádzané z väčšej časti do žump, či septikov a na samotách sa využívajú suché záchody. Splašky sa vyvážajú na ČOV Tupá a Želiezovce. Po realizácii vodovodu sa pripravuje odkanalizovanie obce do ČOV.

Teplota na účely varenia, vykurovania a prípravy teplej vody sa zabezpečuje lokálne v rodinných domoch a v objektoch občianskej vybavenosti, ako aj v bytových domoch.

Obec je súčasťou Centra sieťových informácií – juh Slovak Telekomu v regionálnej oblasti Levice. Telefónni účastníci sú napojení miestnou sieťou na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v budove OcÚ.

Západne od Horného majeru, na vyvýšenom mieste je lokalizovaný žiarič Orange. Signály ostatných operátorov sú slabšie. V obci je prevádzkovaný miestny rozhlas s ústredňou v budove obecného úradu.

Na severnom okraji katastra je podľa GÚDŠ evidovaná stabilizovaná svahová deformácia.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinnokoekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2030. Rešpektuje princípy ochrany a tvorby životného prostredia. Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. navrhujeme:

- hľadať styčné body v sídelnej a rekreačnej del'be práce s ostatnými obcami mikroregiónu a predovšetkým s mestami Levice a Šahy,
- rešpektovať výrobné areály v súčasnom rozsahu a navrhnuť rozšírenie podnikateľských plôch,
- rešpektovať pamiatkové hodnoty obce a ich širšie krajinné začlenenie,
- vyššie spoločenské funkcie lokalizovať do centra obce a vytvoriť podmienky na jeho revitalizáciu,
- pre výstavbu RD využiť prevažne zastavané územia obce - prieluky a veľké záhrady,
- návrh zástavby mimo súčasne zastavané územie obce riešiť s priestorovými a funkčnými väzbami na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla,
- posilniť rekreačnú funkciu v samotnej obci, ako aj v jej odčlenených častiach – Majere,
- rozšíriť športovú zónu v obci,
- pri zohľadnení nárastu počtu obyvateľov uvažovať aj s nárastom plôch pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce, najmä zariadenia pre seniorov,

- zdôrazniť kompozičné a priestorové väzby na prírodné hodnoty v území,
- dobudovať pozdĺž ciest chodníky a prepojiť m.č. s susedné obce samostatnými cyklo a pešími komunikáciami,
- doviesť do obce pitnú vodu a vybudovať splaškovú kanalizáciu so zaústením do ČOV,
- optimalizovať funkčné využitie obce a jej k.ú. vo vzťahu k pripravovanej rýchlostnej ceste R7,
- odstrániť bodové a líniové dopravné závary.

Pre rozvoj obce navrhujeme využívať prevažne jej zastavané územie a ďalšie lokality mimo neho - severovýchodne a južne. Kostra zástavby bude naďalej tvorená prieťahom ciest I. a II. tr. a zbernými komunikáciami.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných a bytových domov navrhujeme využívať plochy v zastavanom území - veľké záhrady a v nezastavanom území plochy vo väzbe na obec, ako aj nevyužívané plochy vhodne napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný systém obce.

Celkovo je navrhovaných 91 bytov, z toho 61 RD a 30 v 4+1 BD. Najväčšia skupina RD je navrhovaná na severovýchodnom okraji obce, predĺžením ulice – 3 BD a 16 RD, ďalšia na južnom okraji obce – 1 BD a 15 RD a pod centrom 16 RD v radovej forme, 5 RD samostatne stojace a 6 bytov dostavbov jestv. BD. Ostatné RD sú navrhované v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jestv. zástavbe. 5 RD je v m.č. Majere.

Po naplnení navrhovaných plôch bývania sú vymedzené výhľadové plochy o celkovej kapacite 24 RD.

Občianske vybavenie - je navrhované na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada jeho intenzifikáciu. Okrem jestv. plôch je ďalší nárast navrhovaný pod centrom, pri potoku – dom sociálnej starostlivosti a južne od neho ponuková plocha. Ďalší prírastok navrhujeme v polyfunkcii jestv. RD v centre a pri zastávkach verejnej autobusovej dopravy. Areál cintorína navrhujeme rozšíriť južným smerom. Areál futbalového ihriska je navrhovaný na rozšírenie za účelom jeho skompaktovania a zjednodušenia sprístupnenia. Športová plocha je navrhovaná pri HD, v novej ulici na severe a v Dolnom majeri.

Rekreácia – v obci je 38 neobývaných domov, z ktorých cca 10 v Majeroch je využívaných na individuálnu chalupnícku rekreáciu. Túto tendenciu navrhujeme prehĺbovať tak, aby sa vytvárali kompaktné skupiny chalúp z dôvodu zladenia ich režimu s bývaním.

Časť ucelených skupín domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. Tento trend predpokladáme rozvíjať s cieľom vytvorenia podmienok pre rozvoj turizmu. Za tým účelom je navrhujeme uchovanie pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry.

Býv. rekreačný areál Levitex navrhujeme zachovať pre rekreáciu alt. pre dom dôchodcov.

Pre rozvoj pešej a cykloturistiky navrhujeme náučný okruh v smere Majere, kostol sv. Heleny a navrhovanou vyhládkovou vežou pri bývalom kryte.

Výroba – stav navrhujeme stabilizovať a južne pod bývalou STS navrhujeme vymedziť ponukové plochy pre ľahkú priemyselnú výrobu a sklady v súvislosti s pripravovanou križovatkou rýchľ. cesty R7. Výhľadová plocha je navrhovaná na Majeroch.

Plochy rastlinnej výroby vrátane vinohradov a sádov navrhujeme stabilizovať a rozvíjať.

Ostatné – mimo zastavané územie obce MDVaRR SR navrhuje trasu rýchlostnej cesty R7. Bude mimoúrovňovo napojená na cestu II/564.

Súbežne s jestv. trasami ciest navrhujeme komunikáciu pre peší a cyklo pohyb v smere Santovka, Sazdice a Semerovce.

Väčšinu jestv. obslužných komunikácií navrhujeme rozšíriť a zrekonštruovať. Pozdĺž nich je navrhovaný jedno alebo obojstranný združený chodník. Sprístupnenie kostola sv. Heleny navrhujeme aj od potoka, kde je navrhované parkovisko.

Pod býv. skládkou navrhujeme zberný dvor a kompostovisko a pri bývalej STS obecnú ČOV.

Priestor potoka Búr navrhujeme ako prevádzkovo a funkčne integrujúci prvok v obci s novými chodníkmi v smere Santovka, výsadbou verejnej zelene a rozvojom biokoridoru. V časti zastavaného územia navrhujeme protipovodňovú hrádzu a účelovú cestu pre sprístupnenie záhrad pri potoku. Na potoku Kamenná a Gunárová navrhujeme vodozádržné hrádzky.

Okraje k.ú. sú izoplochami stredného radónového rizika. Tento jav môže negatívne ovplyvniť ďalšie využitie územia.

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitými sú priestory centra obce s Obecným domom a prepojením na kostol, budúce múzeum obce a pálenicu na jednej strane a ZŠ na druhej a prepojením na cintorín. Ďalším priestorom je koridor toku Búr so športovými areálmi a prepojením na Santovku a ďalej skupiny pôvodných domov, sypancov a stodôl, ako odkaz ľudovej architektúry.

Novými urbanistickými štruktúrami bude sústredená výstavba BD a RD, ako aj zóna OV a priemyslu vrátane intenzifikácie areálu HD. Navrhujeme tu odvážnejšie kompozície i merítka zástavby.

Za účelom skvalitnenia obytných a rekreačných podmienok navrhujeme doplniť riešené územie o prvky drobnej architektúry (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, oddychové zóny a pod.).

B. Ochrana pamiatok

PÚ SR eviduje v obci jednu NKP zapísanú v ÚZPF SR pod č. 1596/1 a to kostol sv. Heleny, pôvodne románsky z 13.st. s gotickou a barokovou prestavbou.

V Súpise pamiatok SR sú uvedené nasledovné budovy:

- Kúria z druhej polovice 18.st. – č.domu 118,
- Kaštieľ ranobarokový z obdobia r. 1700 s prestavbou v 19.st.,
- Kostol sv. Michala Archanjela z obdobia okolo r. 1400, pôvodne gotický a prebudovaný v druhej polovici 18.st.

V k.ú. sa nachádzajú známe archeologické náleziská. V lok. Gunárova dolina sú datované nálezy zo staršej doby kamennej, v lok. Haršaš z neskoršej doby kamennej a v lok. Čepek bol identifikovaný rondel lengyelskej kultúry, tak isto z obdobia eneolitu.

Výskyt nálezov z obdobia stredoveku sa predpokladá v okolí zaniknutých obcí Hybec – kostol a Majer a v lok. Jaminy a intraviláne súčasnej obce. Predpokladajú sa nálezy aj iných častiach katastra.

Do zoznamu pamätihodností obce navrhujeme budovy zo Súpisu pamiatok SR, kríže, prístrešné kaplnky, niektoré pôvodné domy, náhrobky na cintoríne a urbanistickú štruktúru centra.

Všetky uvedené lokality, stavby a objekty sú navrhované v plnom rozsahu na integrovanie do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich navrhuje ponechať a udržiavať v pôvodnom stave s upraviť aj ich okolie.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

2.7.1 Domový a bytový fond

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov zo dňa 21.mája 2011 bol v obci stav domového a bytového fondu:

Domový fond tvorilo v obci spolu 330 domov, z toho:

- trvale obývaných 292 domov,
- neobývaných 37 domov.

Trvalo obývané domy pozostávali z:

- 271 rodinných domov,
- 6 bytových domov,
- 2 iné budovy.

Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov:

- 5 určených na rekreáciu,
- 26 nespôsobilé na bývanie,
- 1 určené na prestavbu,
- 5 z iných dôvodov.

Bytový fond tvorilo v obci spolu 374 bytov, z ktorých bolo 336 trvale obývaných:

- 33 vlastné byty v bytových domoch,
- 237 bytov vo vlast. rodinných domoch,
- 12 obecných bytov,
- 15 iné budovy.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2011(SODB)

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	329	327	325	327	336
Prírastok bytov	- 2	- 2	+ 2	+ 9	
Počet bytov/1 000 obyv.	261,11	290,93	312,20	315,64	333,33
Okres Levice	274,68	307,22	329,88	334,22	316,96
Nitriansky kraj	266,45	297,41	321,20	323,96	343,43
SR			370,0	353,50	321,30

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Demandice, možno konštatovať, že počas obdobia rokov 1970 až 1991 dochádzalo k úbytku bytového fondu. Po roku 1991 bytový fond postupne narastá. Ukazovateľ počtu bytov/1 000 obyvateľov ako aj obložnosť je do roku 2001 nepriaznivo pod krajský priemer. V roku 2011 dochádza k miernemu zlepšeniu týchto ukazovateľov.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./ byt)	3,83	3,44	3,20	3,17	3,00
Okres Levice	3,64	3,26	3,03	2,99	2,91
Nitriansky kraj	3,75	3,36	3,11	3,09	2,91
SR				2,83	3,11

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Prevažne prevládajú byty s tromi (127) a 5⁺ (85) obytnými miestnosťami. Podľa veľkosti obytnej plochy prevládajú s rozlohou 40 -80 m² (203 bytov).

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby (SODB)

Obec	Do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001 a viac
Demandice	35	191	9	5

Zdroj. ŠÚ SR

Podľa Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmien a doplnkov č.1 (scenár vývoja bytového fondu) pri stanovení kvantitatívnej potreby bytov vo výhľadovom období v riešenom území boli zohľadnené nasledujúce faktory, ktoré determinujú celkovú potrebu bytov:

- predpokladaný vývoj obyvateľstva,
- predpokladaný vývoj počtu a priemernej veľkosti cenovej domácnosti,
- zvyšovanie štandardu bývania,
- trend znižovania obložnosti bytov,
- prirodzený odpad bytového fondu.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu existujúceho bytového fondu, hlavne neobývaných domov (37). Ďalej je potrebné zvýšenie kvality a modernizácie bytového fondu. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2030 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na cca 1 205 boli dosiahnuté ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 2,75,
- počet bytov na 1000 obyvateľov 363,63,

čo je prognózovaný scenár vývoja bytového fondu na rok 2030 pre Nitriansky kraj. To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov o cca 200 do roku 2030 (od roku 2011) je potrebných cca 72 bytových jednotiek,
- ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 2,75 obyv./byt pre celkový počet obyvateľov 1 205 v roku 2030 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu existujúceho bytového fondu na celkový počet cca 438 bytových jednotiek v obci (438 b.j. návrh rok 2030 – 336 b.j. počet bytov celkom v roku 2011 = 102 b.j. potreba pre navrhovanú obložnosť 2,75 obyv/byt v roku 2030).

Návrh

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2022 – 1 RD,
- do roku 2030 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou, alebo novou výstavbou na tom

istom pozemku. Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

Návrh vychádza z nárastu počtu obyv. a poklesu obľobnosti na 2,75 – 2,9 obyvateľov/ byt.

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

<i>Stav k roku 2011</i>	374 (z toho 37 neobývaných)
<i>Predpokladaný úbytok k roku 2030</i>	0 - 2
<i>Návrh výstavby k roku 2030</i>	91
<i>Spolu stav v roku 2030</i>	427

Celkovo je navrhovaných 91 bytov, z toho 30 bytov v 4+1 BD a v 61 RD. Väčšina je navrhovaná v troch skupinách RD, ostatné sú navrhované v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jestv. zástavbe.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor (vrátane sezónnej zamestnanosti).

A. Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska výroba je sústredená na rastlinnú produkciu - v súčasnosti obilniny a olejiny. Pôdu obhospodarujú fy Malinovec, s.r.o. s počtom cca 5 – 7 zamestnancov, fy. PAN AM, s.r.o. s počtom 5 – 9 zamestnancov a 2 SHR. Ďalšími externými subjektami je RD Santovka, Donau farm Kalná n/Hronom a Medovarce farma.

V obci je jeden poľnohospod. dvor (bývalé ŠM) so zameraním na chov hospod. zvierat. Ďalší zanikol v m.č. Dolný majer. Bývalá STS sa využíva na nepoľnohospod. výrobu – strojársku a potravinársku.

Z pôd sa v území vyskytujú hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hĺn, okrajovo zasahuje do územia aj výskyt rendzín a kambizemí rendzinových a pseudoglejov nasýtených z polygenetických hĺn. Pôdy sú vo prevažnej časti územia ílovito-hlinité, na juhovýchodnom okraji hlinité a v údolí potoka Búr ílovité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej, lokálne nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vysoké hodnoty (6, 7, 8 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 60 – 51, 70 – 61 a 80 – 71 v stupnici 100 – 1), lokálne sú hodnoty nízke (40 – 31 a 30 – 21). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je prevažne vysoký (> 2,3 %), lokálne stredný (1,8 – 2,3 %). Pôdna reakcia je neutrálna (6,5 – 7,3 pH), na JV okraji územia slabo (6,5 – 6,0 pH), stredne (6,0 – 5,5 pH), silne (5,5 – 5,0 pH) až veľmi silno kyslá (4,5 – 5,0 pH).

Územie pozdĺž potoka Búr je odvodnené veľkoplošnou drenážou. Hydromelióracie š.p. nevidujú žiadne zariadenia v ich správe.

Z klimatického hľadiska sa územie katastra nachádza v klimatickej oblasti, ktorej charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$)		
Okrsk	T2	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		teplý, suchý, s miernou zimou	január $>3^{\circ}\text{C}$, LD > 50 , Končekov index zavlaženia (Iz) -20 až -40

Podľa Štatistického úradu SR sa k roku 2014 v k. ú. obce Demandice nachádzali poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 1 832,287 ha, z toho orná pôda tvorí 1 396,166 ha, vinice 59,324 ha, záhrady 29,986 ha a trvalé trávne porasty 346,810 ha. V k.ú. obce nie sú evidované chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 83,57 %.

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k.ú. obce nachádzajú najkvalitnejšie, chránené pôdy, zaradené do 3. až 5. kvalitatívnej skupiny BPEJ, zaberajúce cca 19 % z rozlohy k. ú. obce. Sú to tieto: 0112003/5, 0144203/3, 0144502/5, 0145202/4, 0145302/4, 0145402/5, 0145502/5, 0146203/4, 0146403/5,

0146503/5, 0150202/5, 0150302/5, 0150402/5, 0150502/5, 0152302/5, 0153303/5, 0157003/5.

Okrem toho sa tu taktiež nachádzajú PP strednej kvality (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. kvalitatívnej skupiny BPEJ) (www.podnemapy.sk).

Návrh

Využitie HD navrhujeme zachovať a intenzifikovať ho spracovateľskými prevádzkami poľnohospod. produktov. Využitie PP navrhujeme zachovať.

B. Lesné hospodárstvo

Nie rozsiahle lesy sú vo vlastníctve š.p. Lesy SR (LZ Levice), Lesného pozemkového spoločenstva Demandice a Pasienkového pozemkového spoločenstva Demandice a spadajú do LHC Plášťovce. V rámci nich je vymedzený poľovnícky revír Jáger.

Lesné porasty sa rozprestierajú najmä na svahoch a v záveroch dolín tokov. Porasty sú len lokálne prerušované prevažne antropogénnymi líniami a malými lúčnymi enklávami. Ide prevažne o dubovo-hrabové a dubové porasty s dubom cerovým (*Quercus cerris*), letným (*Quercus robur*), dubom žltkastým (*Quercus dalechampii*), lokálne zmiešané prevažne s ďalšími listnáčmi, najmä hrabom (*Carpinus betulus*), javorom poľným (*Acer campestre*), javorom mliečnym (*Acer platanoides*), lipou (*Tilia* sp.). Svojim zložením a štruktúrou zväčša zodpovedajú potenciálnej prirodzenej vegetácii, veľký podiel v drevinovom zložení však má nepôvodný agát biely (*Robinia pseudoacacia*), ktorý porasty významne znehodnocuje. Prevažná väčšina lesov je zaradená do kategórie lesov hospodárskych. Do ochranných lesov je zaradený len jeden porast.

Podľa Štatistického úradu SR, lesné pozemky zaberali k roku 2014 spolu 209,229 ha, čo predstavuje 9,54 % z celkovej rozlohy k. ú. obce.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti

V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne dobývacie priestory, chránené ložiskové územia ani prieskumné územia (www.geology.sk).

Priemyselná základňa nemá v obci hlboké korene. V areáli býv. ŠM je strojárnska výroba Levické strojárne a IDO.EET s 15-timi zamestnancami. Pripravuje sa tu podľa SP mäsokombinát.

Obyvatelia dochádzajú za prácou v priemysle do okolitých väčších miest. V súčasnej dobe v obci nepodnikajú subjekty zamerané na remeselné činnosti.

Návrh

Štruktúru navrhujeme stabilizovať. Južne a západne od býv. STS navrhujeme vymedziť ponukovú plochu pre ľahkú priemyselnú výrobu a sklady.

Pod bývalou skládkou navrhujeme vyčleniť plochu pre zberný dvor a kompostovisko.

D. Komerčné služby a obchod

Maloobchod

V obci je dostupný predaj základných potravín, textilu, rozličného tovaru, drogérie, kvetov a pod. Nachádzajú tieto maloobchodné prevádzky:

- potraviny COOP – 4 prac.,
- Karlens - predajňa - Karol Benčok – 2 prac.,
- Delikates - Pásztor Ladislav – 2 prac.,
- ostatný maloobchod - Ivana Viškyová,
- Univerzál - Šaróková Ľubica, predaj obuvi, textilu, pohrebné služby.

Ubytovanie a stravovanie

Stravovacie a pohostinské služby poskytujú:

- Pohostinstvo - Pastierová Klaudia,
- Motorest M+A - Marta Psotová,
- Penzión Stará Lipa s možnosťou celoročnej prevádzky,
- Lema Slovakia, s.r.o.

Služby nevýrobné

Nevýrobné služby uspokojujú priame potreby obyv. obce v občianskej vybavenosti:

- Jozef Urban - geodetické a kartografické práce,
- HARGITA ekonom s.r.o. - Ladislav Kopanica,
- LK PLUS s.r.o. realitné kancelárie.

Služby výrobné a opravárenské

U služieb výrobného charakteru sa jedná predovšetkým o drobné remeselnícke živnosti. Živností sú tvorené prevažne jedným až 3 zamestnancami. Odvetvovú štruktúru ekonomických subjektov tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným a drobní podnikatelia:

- PANDAN - Róbert Šaróka; výroba platových kvetov, vencov (2 zamestnanci),
- Nákladná cestná doprava vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 t - Martin Vereš,
- FA – ADÓ s.r.o. Tóth Ladislav stolárske práce,
- KVETY PROMMER - Stanislav Prommer,
- HM servis - Ladislav Janček,
- SAPNET s.r.o.

Návrh

Rozvoj komerčných služieb navrhujeme v objektoch na hlavnej kompozičnej osi (prietiah ciest) a v centrách okrskov. Pálenicu nad obcou navrhujeme zapojiť do náučnej trasy. Ubytovacie a stravovacie kapacity navrhujeme výhľadovo umiestniť do autentických objektov ľudovej architektúry a súkromných penziónov – adaptácia objektov RD.

Doplnkový rozvoj komerčných služieb a obchodných zariadení navrhujeme v polyfunkcii rodinných domoch v centre a pri zastávkach verejnej autobusovej dopravy. Ponuková plocha je navrhovaná za Búrom.

E. Ostatná infraštruktúra (administratíva, verejná správa)

Obecný úrad sídli vo vlastnej budove, ktorá je dvojpodlažná. Na prízemí sa nachádza Slovenská pošta, Telecom, sobášna sieň a na 1. poschodí sú kancelárie, zasadačka a sklad OcÚ. Počet zamestnancov - 2 administratívne pracovníčky. Poskytuje služby matriky. Spoločný stavebný úrad je v Šahách. Technický stav budovy zodpovedá veku budovy z roku 1986. Parkovacia plocha s 15 státiami slúži aj pre Dom služieb.

Obec má požiarnu zbrojnicu, bez hasičského zboru. Ochrana spadá pod OR HaZZ Levice. Najbližšia PS je v Šahách a Želiezovciach.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

2.7.3 Občianske vybavenie

V rámci občianskeho vybavenia navrhujeme rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne:

A. Sociálna infraštruktúra

Školstvo a výchova

V obci je jednotriedna *materská škola* s celodennou prevádzkou, ktorú navštevuje 20 detí predškolského veku a zamestnáva 2 pedagogické a 1 nepedagogickú pracovníčku - v rámci aktivačných prác. MŠ tvorí jednopodlažný objekt, ktorý je v havarijnom stave. Má jedáleň s výdajňou stravy, ktorá sa zabezpečuje zo ZŠ. Teoretickej potrebe cca 50 detí/ 2-3 triedy pozemok veľkosťou z rezervou vyhovuje i výhľadovo. Škôlku navrhujeme na nadstavbu ďalšej triedy a celkovú rekonštrukciu.

ZŠ je 11 triedna a v školskom roku 2014/2015 ju navštevovalo 114 žiakov v triedach I. a II. stupňa. O výchovno-vzdelávací proces sa stará 13 pedagogických a 6 nepedagogických pracovníkov. Škola má vybudovanú školskú jedáleň s kuchyňou a v areáli multifunkčné ihrisko. Chýba telocvičňa. V poobedňajších hodinách sú k dispozícii rôzne záujmové krúžky.

ZŠ tvorí samostatný dvojpodlažný objekt, postavený v roku 1961, ktorý má vlastnú studňu s pitnou vodou a žumpu. Stavebno-technický stav budovy je vyhovujúci. V roku 2010 bola na objekte vykonaná rekonštrukcia.

Teoretickej potrebe cca 160 detí, jestvujúci počet 11 tried i pozemok veľkosťou vyhovuje i výhľadovo. Školu navrhujeme rozšíriť o telocvičňu.

Stredné školy a ZUŠ sú v Šahách a Leviciach.

Systém navrhujeme zachovať.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza samostatný objekt zdravotného strediska. Zabezpečuje všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých – 1 praktický lekár pre dospelých a 1 stomatológ. Najbližšia zdravotná starostlivosť, nemocnica a pohotovostná služba je v okresnom meste Levice a v Šahách.

Súčasťou strediska je lekáreň. Spádová oblasť zahŕňa obce Sazdice, Dolné Semerovce,

Kubánovo.

Systém navrhujeme zachovať.

Zariadenie soc. starostlivosti v obci nie je. Najbližšie je Santovke – dom dôchodcov a v Leviciach. Obec zabezpečuje rozvoz stravy pre cca 15 dôchodcov.

Pri potoku pod obcou navrhujeme dom sociálnej starostlivosti kapacity 50 miest.

Kultúra, osвета a cirkev

Kultúrny dom je umiestnený v dvojpodlažnej budove z roku 1959, ktorá bola obnovená v rokoch 1975-77. Je tvorený kinosálou s divadelným javiskom, šatňou pre účinkujúcich a premietacou miestnosťou. Súčasťou je amfiteáter. KD má vlastnú studňu a žumpu. Parkovacia plocha je spoločná aj pre návštevníkov kostola - cca 20 státí.

Na poschodí sa nachádza knižnica v dvoch miestnostiach s počtom 8 500 knižných jednotiek. Vchod do knižnice je samostatný. Prevádzka knižnice je občasná.

Kaštieľ na knižnicu navrhujeme pre obecné múzeum.

Z kultúrnych podujatí organizovaných obcou je stávanie mája, organizovanie Dní obce - raz ročne, posedenie dôchodcov, zabíjačkové hody, sviatok sv. Mikuláša a pod. Za účasti OcU, ZŠ a MŠ sa organizuje 3D deň, teda deň otcov, matiek a detí. V obci pôsobí Klub mladých priateľov prírody.

Vybavenosť služieb v obci dopĺňa dom smútku. Nachádza sa v areáli miestneho cintorína, s počtom 20 miest. Navrhujeme jeho rozšírenie južným smerom a realizáciu parkoviska.

Cintorín v časti Hybecký majer navrhujeme na zachovanie a rozšírenie jeho sprístupnenia pôvodnou trasou zo západu.

V katastri sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Michala postavený koncom 14. str., kostol sv. Heleny z 13. st. Farský úrad má sídlo v Demandiciach. Najbližšie kostoly ev. cirkvi a.v. sú v Sazdiciach a Santovke.

Telovýchova a šport

V obci je futbalové ihrisko FK Demandice o rozlohe 100 x 80 m a v areáli ZŠ multifunkčné ihrisko o rozlohe 40 x 20 m. Futbalové ihrisko je vybavené sociálnym zariadením a šatňou. Navrhujeme jeho rozšírenie južným smerom o tréningové plochy a dopravné sprístupnenie z cesty I/75. V rámci obytných okrskov sú navrhované ďalšie športovo – rekreačné plochy na hornej ul., za HD a na Dolnom majeri.

Letný bazén je v rekreačnom areáli Levitex v Dolnom majeri. Navrhujeme jeho sfunkčnenie.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia

K.ú. je súčasťou širšieho koncomtýždenného, najmä letného rekreačného zázemia mesta Levice a Šahy. V širšom priestore okresu Levice prevláda domáci turizmus, nižší podiel príjazdového turizmu, krátkodobý pobytový turizmus a v letnom období v menšom rozsahu aj dlhodobé pobyty pri vode. Medzi významné lokality mestského typu patrí okresné mesto Levice, medzi útvary CR patria termálne kúpaliská Levice a Santovka. Stredná najrozsiahlejšia časť Nitrianskeho regiónu má podmienky pre pobyt aj na vidieku. Menšie stredisko Lipovina s vodnou plochou využívanou na rekreáciu sa nachádza v Bátovciach a zatiaľ nevyužívaná ale potenciálna vodná nádrž vo Veľkých Kozmálovciach. Horský turizmus, pobyt v horách a lesoch resp. pešia turistika v strednej časti Nitrianskeho kraja ide skôr o pobyt v lesoch a hájoch v pahorkatinnej a nížinnej krajine, ktoré z hľadiska širšieho turizmu nie sú významné, ale zato dôležité pre prímestskú rekreáciu miestneho obyvateľstva, najmä miest a rekreačných lokalít (termálnych kúpalísk). Ide o lužnú zeleň pozdĺž tokov, rozptýlenú lesnú zeleň, najmä na pahorkatinách, v striedaní s vinohradmi, malými vodnými nádržami a pod. (ÚPN VÚC NSK). 12 minút cesty od obce je kúpeľný komplex Dudince a 35 minút do vodného areálu v Štúrove a 13 minút času ku kúpalisku Margita-Ilona.

Podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike (Ministerstvo hospodárstva, 2005) je obec súčasťou Nitrianskeho regiónu cestovného ruchu III. kat.- nadregionálneho významu. Rekreačný potenciál širšieho regiónu nie je však obcou náležite využitý. V k.ú. sú vhodné podmienky pre letnú rekreáciu – turistika, agroturistika, chalupárstvo, vinohradníctvo, ale aj pre organizovanie kultúrnych podujatí. K.ú. je súčasťou širšieho koncom týždenného, najmä letného rekreačného zázemia mesta Levice a Šahy. Cez obec, v telese cesty I/75 je podľa VÚC plánovaná cyklotrasa. Na miernych kopcoch okolo obce sa nachádzajú vinohrady a sady.

Jediným zariadením CR a to viazaným je areál bývalého pionierskeho tábora Levitex Levice s kapacitou 150 lôžok a 25 stoličiek. Pozostáva z hlavnej budovy a 5-tich chatiek s bazénom.

V obci sa nachádza Penzión Stará lipa s počtom 12 lôžok.

Časť neobývaného domového fondu (37 RD) prevažne v Majeroch sa využíva na chalupárenie – 10 domov.

Celkovo je v k.ú. približne 200 lôžok, toho v chalupách a ubytovaní na súkromí 50 lôžok.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové ihrisko, účelové cesty okolo obce. Koncomtýždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore nitrianskeho kraja s bohatými zdrojmi minerálnej a geotermálnej vody. Najbližšie zimné strediská sú v Štiavnických vrchoch.

Priemerná denná návštevnosť je v lete/zime 250/50 osôb a špičková cca 500 v lete.

Návrh

Obec a jej k.ú. navrhujeme zapojiť do širšej aglomerácie obcí s agroturistickým programom. Za tým účelom navrhujeme náučný turistický okruh v smere Majere, kostol sv. Heleny a navrhovanou vyhlídkovou vežou pri bývalom CO kryte. Bude prepojený na priestor potoka Búr, ktorý navrhujeme ako prevádzkovo a funkčne integrujúci prvok v obci s novými chodníkmi v smere Santovka, výsadbou verejnej zelene a rozvojom biokoridoru.

Pálenicu nad obcou navrhujeme zapojiť do náučnej trasy. Ubytovacie a stravovacie kapacity navrhujeme výhľadovo umiestniť do autentických objektov ľudovej architektúry a súkromných penziónov – adaptácia objektov RD.

Býv. rekreačný areál Levitex navrhujeme zachovať pre rekreáciu. Predpokladáme nárast optimálnej návštevnosti na celkových 300 osôb v lete a 100 v zime, čomu bude zodpovedať i ponuka turist. vybavenia.

Stav rekreačných možností pre obyvateľov bude vyhovovať i perspektívne.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor, u ktorého je predpoklad nárastu. Perspektíva bude vo využití prírodného a kultúrno-historického potenciálu v prospech poľnohospodárstva, spracovateľského priemyslu, ako aj turizmu.

Rozvoj ekonomiky obce bude vychádzať z týchto prognóz:

- stabilizácia poľnohospodárskej výroby,
- ponuka pre ľahký spracovateľský priemysel,
- rozširovanie služieb pre cyklo a agroturizmus,
- rozširovanie výrobných služieb.

2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Výstavba, prestavba a rekonštrukcia obce je rozdelená do dvoch základných etáp:

1. etapa – rok 2022,
2. etapa – rok 2030.

Prvá etapa predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce pre cca 1 100 obyvateľov. V 1. etape je navrhovaných 18 bytov v troch BD a 28 bytov v RD a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením. Prestavbu na mieste neobývaných domov navrhujeme vo dvoch prípadoch.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavitelnosti územia obce podľa § 139 Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990. Zahrňuje jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry. V obci je rozšírená severne - okraj navrhovanej plochy RD, južne – okraj jestv. a navrhovaného priemyslu a plôch RD, východne – okraj navrhovaného cintorína a jestv. RD a okraj jestv. a navrhovaných RD, športu a rekreácie vo všetkých m.č. a samotách.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- cesty I. a II. triedy – 50 a 25 m od osi vozovky mimo obce ohraničenej dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce,
- miestne komunikácie I. a II. tr. - 15 m od osi vozovky,
- lesné pozemky – 50 m od okraja porastu,
- cintoríny – 50 m od okraja pozemku,
- zdroje pitnej vody I°- opložené pozemky,
- prírodné zdroje minerálnych stolových vôd Santovka I°, II° a III° - severný okraj k.ú.,
- prírodný liečivý zdroj - OP II° - severná časť k.ú. od cesty I/75,
- poľnohospodársky dvor – 200 m od objektov živočíšnej výroby, resp. od okraja dvora,

- NKP – kostol sv. Heleny - 10 metrov od obvodového plášťa budovy,
- produktovody (ropovody) – 300 m na jednu i druhú stranu od osi potrubia; v ochrannom pásme potrubia je zakázané do vzdialenosti:
 - a) 200 m od osi potrubia stavať na vodnom toku mosty a vodné diela,
 - b) 150 m od osi potrubia pozdĺž potrubia súvisle zastavovať pozemky, stavať ďalšie dôležité objekty a budovať železničné trate,
 - c) 100 m od osi potrubia stavať akékoľvek stavby,
 - d) 50 m od osi potrubia stavať kanalizačnú sieť,
 - e) 20 m od osi potrubia stavať potrubie na prepravu iných látok okrem horľavých látok I. a II. tr,
 - f) 10 m od osi potrubia vykonávať činnosti, najmä výkopy, sondy, odpratávanie a navrhovanie zeminy a vysádzanie stromov, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť potrubia a plynulosť prevádzky,
- bývanie, zdravotníctvo a školstvo – príslušná izofóna ekvivalentnej hladiny hluku od ciest 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR 549/2007 Z.z.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (§ 49 ods. 2 zákona č. 364/2007 Z.z. o vodách):

- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž drobných vodných tokov,
- 10 m pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov.

Podľa zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č. 251/2012) na ochranu elektro energetických zariadení:

10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,

- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 15 m pri napätí 35 kV až 110 kV vrátane, od krajného vodiča na každú stranu,

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavb, konštrukcie a skládky; vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m, vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou; uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku; vykonávať činnosti ohrozujúce elektr. vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č. 251/2012) na ochranu plynárenských zariadení (viď grafická časť):

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.),

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách o menovitej svetlosti do 350 mm od jeho krajných línii.

2.9.3 Chránené územia– funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- ochranný les – ostrovné územie na severe k.ú.,
- stabilizovaná geologická deformácia – severný okraj k.ú.,
- stredné radónové riziko – izoplochy po okraji k.ú.,
- ostatná príroda – celé územie leží v 1. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov

a ochrany pred povodňami

Obec je zatriedená do IV. kategórie ukrytia obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne JÚBS). Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Levice, v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Protipožiarna ochrana spadá pod OHaZZ Levice. Najbližšia PS je v Šahách a Želiezovciach. MOS SR nemá v k. ú. obce požiadavky na ÚPD.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou nad hladinou Q100 a mimo inundované územia.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádza žiadne chránené územie národnej ani európskej siete.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicke významné prvky – vid' kap.1.4.1

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V oblasti lesného hospodárstva a využívania plôch drevín charakteru lesných porastov zabezpečovať postupné prebudovanie malých plôch nepôvodných, neprirodzených monokultúrnych porastov na pestrejšie, rôznorodejšie.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v prvom stupni ochrany, ktoré platia na území katastra, v ktorých sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a krajiny podľa druhej časti zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Širšie dopravné vzťahy

Cestná doprava

Zastavaným územím obce Demandice je v smere východ-západ vedená trasa cesty I/75 so smerom Šaľa – Nové Zámky –Šahy, ktorá sa v centre obce štvorramennou stykovou križovatkou križuje s cestou II/564 v smere sever-juh Santovka – Demandice – Sazdice. Južne od riešeného územia obce Demandice je v zmysle platného ÚPN VÚC nitrianskeho kraja a Územného generelu nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej GDP) paralelne s cestou I/75 navrhovaná v smere východ – západ vedená trasa rýchlostnej cesty R7 so smerom trasy Bratislava-Dunajská Streda- Nové Zámky – Lučenec.

Rýchlostná cesta R7 má v zmysle uvedených strategických dokumentov celoštátny význam na podstatnom zlepšení dopravnej dostupnosti všetkých území na južnej strane štátu. R7 bude slúžiť predovšetkým tranzitným jazdám, ktoré si vyžadujú priame a čo najkratšie trasovanie. Rýchlostná cesta R7 bude nahrádzať, dnes plno vyťaženú cestu I/75.

V ÚPN obce Demandice budú rešpektované trasy nadradenej cestnej siete v zmysle ÚPN VÚC a GDP s návrhom prestavby:

- cesty I/75 v zastavanom území obce v kategórii zbernej komunikácie MZ 14/60 vo funkčnej triede B1 a mimo zastavaného územia obce v kategórii C 11,5/80,
- cesty II/564 v zastavanom území obce v kategórii zbernej komunikácie MZ 12(11,5)50 vo funkčnej triede B2 a mimo zastavaného územia obce v kategórii C 9,5/60

Výsek z ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja

Na ceste I/75 a II/564 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2010. Výpočet intenzity dopravy pre návrhový rok 2015 bol prevedený pomocou koeficientov nárastu dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty I. a II. triedy podľa TP 07/2013 Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040.

Pre VÚC Nitra koef. rastu pre súčasné obdobie roku 2015 a pre návrhový rok 2030 v jednotlivých sčítacích úsekoch:

	<i>rok 2015</i>	
- pre cesty I. triedy:	ľahké vozidlá - 1,11;	ťažké vozidlá - 1,10;
- pre cesty II. triedy:	ľahké vozidlá - 1,09;	ťažké vozidlá - 1,08;
	<i>rok 2030</i>	
- pre cesty I. triedy:	ľahké vozidlá - 1,41;	ťažké vozidlá - 1,36;
- pre cesty II. triedy:	ľahké vozidlá - 1,35;	ťažké vozidlá - 1,32;

Grafická časť celoštátneho sčítania dopravy rok 2010

Tabuľková časť

<i>Sčítací úsek cesty</i>	<i>rok</i>	<i>skutočné vozidlá / 24 hod</i>				<i>% nákladné automobily</i>
		<i>nákladné. automobily</i>	<i>osobné automobily</i>	<i>motocykle</i>	<i>vozidlá spolu</i>	
I/75,82340, Demandice-Hont.Vrbica	2010	1 057	1 858	11	2 926	36,1%
	2015	1163	2 062	12	3 237	35,9%
	2030	1438	2 620	16	4074	35,3%
I/75,82350 Demandice-Dolné Semerovce	2010	612	2 273	13	2 898	21,1%
	2015	673	2 253	14	2 940	22,9%
	2030	832	3 205	18	4 055	20,5%
II/564,82640, Demandice-Santovka	2010	214	1 019	8	1 241	17,2%
	2015	231	1 111	9	1 351	17,1%
	2030	282	1 376	11	1 669	16,9%
II/564,85500, Demandice-Sazdice	2010	611	1 042	5	1 658	36,9%
	2015	660	1 136	6	1 802	36,6%
	2030	807	1 407	7	2 221	36,3%

Zo sčítania dopravy vyplýva, že cesta I/75 je silne dopravne zaťažená s vysokým 36%-tným zastúpením nákladnej dopravy, z tohto dôvodu je potrebné v návrhu ÚPN obce podporovať výstavbu R7 pre odklonenie tranzitnej dopravy mimo cestu I/75.

Železničná doprava

Cez k.ú. neprechádza železničná trať. Najdôležitejšou železničnou traťou na území Nitrianskeho kraja je trať 130 Bratislava – Štúrovo – Maďarsko. V smere sever - juh je trať doplnená hlavnou traťou č. 150 Nové Zámky – Levice – Kozárovce – Banská Štiavnica.

Najbližšia stanica je v Tupej.

Letecká doprava

Nie je v obci zastúpená. Najbližšie letisko je v Nitre.

B. Komunikačná sieť obce

Cestná doprava

Základnou dopravnou osou obce je cesta I/75, ktorá sa v centre obce križuje s cestou II/564, tieto komunikácie v obci plnia funkciu zberných komunikácií:

- Cestu I/75 radíme do funkčnej triedy B1, ktorá je vybudovaná v obci so šírkou vozovky 8,0m s obojstranným odstavňým pruhom šírky cca 2,0 m. cestu radíme do kategórie MZ 10,5/50. V rámci tohto pruhu sú na zastávkach hromadnej dopravy vyznačené samostatné zastavovacie pruhy. V zastavanom území obce je čiastočne vybudovaný jednostranne chodník pre peších,
- Cestu II/564 radíme do funkčnej triedy B2, je vybudovaná kategórie MZ 8,0/50. Pozdĺž cesty sú jednostranne vybudované chodníky pre peších šírky 1,5 m. Pozdĺž cesty v smere na Sazdice je pozdĺž chodníka a hlbokého odvodňovacieho rigola osadené zábradlie.

Návrh

- cesta I/75 bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1, v zmysle ÚPN VÚC nitrianskeho kraja navrhujeme prestavať cestu I/75 v zastavanom území obce na kategóriu MZ 14/60 a mimo zastavaného územia obce na kategóriu C 11,5/80,
- v prípade realizácie rýchlostnej cesty R7 bude cesta I/75 plniť funkciu súběžnej cesty k R7, jej kapacita by vyhovovala aj v dnešnom šírkovom usporiadaní MZ 10,5/50, nakoľko dôjde k zníženiu intenzity dopravnej záťaže o tranzitnú dopravu,
- cesta II/564 bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 v zmysle ÚPN VÚC nitrianskeho kraja navrhujeme prestavať cestu II/564 v zastavanom území obce na kategóriu MZ 11,5/50 a mimo zastavaného územia obce na kategóriu C 9,5/60,

- križovatku ciest I/79 a II/564 navrhujeme prestavať so zriadením samostatných ľavých odbočení v križovatke s vybudovaním dopravnej obsluhy objektov pohostinstva(13), zdravotného strediska(14) mimo teleso križovatky, z priestoru dnešného trhoviska,
- dopravné napojenie čerpacej stanice pohonných hmôt, ktorej areál je zrealizovaný v severozápadnej polohe obce s priamym napojením na cestu I/75 navrhujeme pre zabezpečenie plynulosti cestnej premávky doplniť samostatným odbočovacím pruhom,
- na ceste I/75 navrhujeme vybudovať samostatné niky pre zastavovanie autobusov SAD mimo jazdných pruhov cesty. Niky je potrebné zrealizovať v zmysle technických ukazovateľov STN,
- pozdĺž cesty II/564 navrhujeme min. jednostranne vybudovať chodník pre peších odporúčanej šírky 2,0 m a v zmysle STN 73 6110 je min. voľná šírka chodníka 1,5 m.

Ostatné miestne obslužné a prístupové cesty

Sieť ostatných miestnych komunikácií má charakter obslužných ciest funkčných tried C2, C3. Cesty majú neusporiadaný charakter, vo väčšine prípadov sú slepo ukončené bez obrátisk. Vozovka ciest je nepostačujúcich šírkových parametrov, so šírkou vozovky cca 4 až 5 m, so stiesneným uličným priestorom, radíme ich do kategórie MO 5/40(redukované z MO 6,0/50), pozdĺž komunikácií nie sú zrealizované chodníky pre peších. Jednostranne sú vybudované pozdĺž ciest otvorené odvodňovacie rigoly.

Významnejšou obslužnou komunikáciou obce je komunikácia prepájajúca cestu I/75 od čerpacej stanice PHM s cestou II/564 pri objekte materskej školy. Cesta je vybudovaná so šírkou vozovky 5,5 m so širokým uličným priestorom, radíme ju do funkčnej triedy C2, kategórie MO 6,5/50.

Návrh

- V severovýchodnej časti obce od cesty I/75 je navrhovaná výstavba rodinnej zástavby – návrh a výhľad. Podmienkou pre túto dostavbu obytného súboru s existujúcou bytovou a rodinnou zástavbou je prestavba existujúceho dopravného napojenia na cestu I/75 pri trhovisku na kategóriu napojenia MO 6,5/50 a realizácia druhého napojovacieho bodu vo východnej polohe obce. Komunikačné prepojenie navrhujeme realizovať v kat. MO 6,5/50, funkčnej triedy C2,
- V juhovýchodnej polohe zástavby obce navrhujeme prestavbu komunikácií, ktoré sprístupňujú kultúrne stredisko a zástavbu rodinných domov - lokalita zástavby vo výhľadovom období, prestavať na kategóriu MO 6/50. V zmysle STN 73 6110 oprava O1 ide o miestnu komunikáciu so šírkou jazdných pruhov 2,5 m. Jednostranne je navrhovaná výstavba pešieho chodníka šírky min. 1,5 m.
- V juhozápadnej polohe zástavby obce je navrhované zrealizovať pri navrhovaných objektoch bytových domoch komunikačné prepojenie existujúcej obslužnej komunikácie s cestou II/564.
- Pre dopravné sprístupnenie priemyselného areálu je navrhovaná obslužná komunikácia areálu v kategórii MO 7,5/40 – pre nákladné automobily - výhľadové plánovacie obdobie.
- Na území obce navrhujeme všetky obslužné a prístupové komunikácie postupne prestavať na min. kategórie ciest nasledovne:
 - v zmysle STN 73 6110 oprava O1 – komunikácie radené do funkčnej triedy C2, C3, na kategóriu MO 6/50 so šírkou jazdných pruhov 2,5 m, celkovou šírkou vozovky 5,0 m a obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke 0,5 m
 - v zmysle STN 73 6110 komunikácie na odvodenú kategóriu MO 4/30 od MO 3,75/30 - ide o jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou a výhybňami.

Iné dopravné plochy

V západnej polohe obce po pravej strane cesty I/75 v smere jazdy do obce je zrealizovaná čerpacia stanica pohonných hmôt spoločnosti Slovnaft. V pripojení na cestu I/75 má zrealizovaný samostatný pripojovací a zaraďovací pruh. Nie je zrealizovaný samostatný ľavý odbočovací pruh na spevnené plochy čerpacej stanice.

Návrh

- pre plnohodnotné dopravné napojenie čerpacej stanice pohonných hmôt, ktorej areál je zrealizovaný v severozápadnej polohe obce s priamym napojením na cestu I/75 navrhujeme zrealizovať samostatný ľavý odbočovací pruh, pre zabezpečenie plynulosti cestnej premávky.

Pešia a cyklistická doprava

Pozdĺž cesty I/75 je čiastočne vybudovaný jednostranný chodník pre peších šírky cca 1,25 m, v centre obce a v križovatke ciest I/75 a II/564 sú pešie chodníky vybudované obojstranne s vyznačením prechodov pre peších.

V ostatnej časti zástavby nie sú vybudované chodníky, pre peších pohyb sa využívajú

komunikácie a pridružený uličný priestor. Pridružený uličný priestor je využívaný aj na pozdĺžne parkovanie vozidiel, čo tvorí prekážku pešiemu a cyklistickému pohybu.

Na území obce nie sú vybudované samostatné cyklistické chodníky.

Návrh

- Pozdĺž cesty I/75 navrhujeme v celom úseku zastavaného územia obce dobudovať obojstranne chodníky pre peších, min. šírky 1,5 m, v zmysle STN 73 6110,
- Existujúce a navrhované lokality bývania navrhujeme prepojiť systémom peších ťahov bezkolízne s plochami aktivít sústredenej občianskej vybavenosti, plochami športu a oddychu a zastávkami hromadnej dopravy,
- Za účelom prepojenia obce, Majerov a kostol sv. Heleny vytvoriť cykloturistický okruh,
- Pozdĺž potoka Búr obnoviť turistickú trasu v smere Santovka a Sazdice.

C. Statická doprava

Skutkový stav:

V obci sú zriadené parkovacie plochy pri týchto objektoch občianskej vybavenosti (č. označenia):

1,2	-	obecný úrad, dom služieb - dláždené parkovisko o kapacite cca 15 státí,
6	-	lekáreň - asfaltová plocha pre 10 státí,
11	-	predajňa kvety Prommer - parkovisko pre 10 automobilov,
13, 14	-	pohostinstvo, zdravotné stredisko - spevnená plocha s letným sedením a neusporiadané parkovisko pre cca 15, automobilov s vjazdom a výjazdom do križovatky,
12	-	predajňa potravín Delikates, cintorín - 15 parkovacích státí,
7	-	kultúrny dom s amfiteátrom – nie sú vybudované parkovacie plochy,
8	-	kaštieľ – nie sú vybudované parkovacie plochy,
22	-	penzión Stará lipa - spevnená plocha pre 20 automobilov spoločné P,
21	-	pripravovaný mäsokombinát – cca 15 státí.

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti v obci nie sú. Vozidlá parkujú pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garáže podľa potreby na vlastných pozemkoch a na krátkodobé parkovanie využívajú uličný priestor pred oplotením pozemkov rodinných domov. Pozdĺžne parkovanie aj v lokalitách rodinnej zástavby je prekážkou pešieho pohybu. Taktiež dochádza k devastácii zelene.

Návrh

Nároky na statickú dopravu boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa platnej zmeny ukazovateľov Z2 - podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5.

Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

Pre výpočet počtu parkovacích stojísk boli použité koeficienty počtu redukcie parkovacích stojísk koeficientami „k“ – ide o súčinitele vplyvu stupňa automobilizácie, veľkosti obce ako aj vplyvu dĺžky dopravnej práce.

Návrh potrieb statickej dopravy na území obce je rozdelený do týchto skupín:

- A. parkovanie pre občiansku vybavenosť
- B. parkovacie a garážové státi pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch

A. parkovanie pre existujúcu a navrhovanú občiansku vybavenosť

Potreba kapacít pre potreby navrhovanej občianskej vybavenosti je zostavená v tabuľke:

<i>Druh vybavenosti</i>	<i>počet merných jednotiek spolu na mernú jedn.</i>	<i>Ukazovateľ 1. park.m. park. miest</i>	<i>potreba počtu státí</i>
kultúrne stredisko (7)	150 stoličiek P 10 exist. + návrh 12 parkovacích stojísk	4 stol/1 státie	22 státí
Obecný úrad (1), pošta trhoviska	sústredná parkovacia plocha pre centrum obce na ploche dnešného 14 parkovacích stojísk + exist. parkovisko pri OÚ v počte 15 stojísk		

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

45

Autobusová zastávka pri cintoríne má neprehľadný prevádzkový priestor medzi prístreškom a vozovkou (polootvorený odvod. rigol).

Návrh

- situovanie existujúcich autobusových zastávok SAD je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie, nakoľko dochádzková vzdialenosť na zastávky nie je väčšia ako 500 m čo je v súlade s STN 73 6110,
- na ceste I/75 navrhujeme zrealizovať na autobusových zastávkach samostatné zaraďovacie pruhy – zálivy – v zmysle technických parametrov STN,
- na ceste II/564 z dôvodu šírky uličného priestoru nie je možné zrealizovať samostatné zálivy pre zastavovanie spojov SAD mimo jazdné pruhy cesty, z tohto dôvodu navrhujeme prekrytím odvodňovacieho rigolu zrealizovať nástupné pešie priestory pre cestujúcich

E. Účelové komunikácie

Polné cesty - nadväzujú na miestne komunikácie, resp. na cesty a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0 m slúžiace hospodárskym účelom. Nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú význam v dopravnom systéme obce.

Lesné cesty - sú zrealizované podľa príslušných noriem.

Nezariadené cesty - sú zrealizované podľa príslušných noriem a prepájajú Majere s obcou.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať a nezariadené cesty, vr. navrhovaného zberného dvora prebudovať na odvodenú kategóriu MOK 4/30.

F. Ochranné pásma a hluk od automobilovej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty I. triedy je 50 m, pre cesty II. triedy je 25 m od osi vozovky v extravilánových úsekoch a 15 m od osi vozovky miestnych komunikácií I. a II. tr., podľa Vyhlášky MDPaT SR č.549/2007.

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku bola intenzita dopravy na rok 2010 s prepočtom rastovými koeficientami na rok 2030, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol spracovaný v miere podrobnosti pre ÚPN-Z. Výpočet hluku predstavuje hladinu hluku bez redukcii možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Izofóny hluku na rok 2030

Sčítací úsek, číslo úseku	n sk.v/h	podiel NA %	Faktofy F3 = 1,0	Veličina X	Zákl. hlad. L _{aeq} (dBA)	hlad.dB (m)	
						65 dB	60 dB
I/75,82340, Demandice- Hont.Vrbica	237	35,3%	F1=3,29 F2=1,22	757	68,7	20,0	60,8
I/75,82350 Demandice-Dolné Semerovce	236	20,5%	F1=2,53 F2=1,22	728	68,6	19,2	58,6
II/564,82640, Demandice- Santovka	97	16,9%	F1=1,96 F2=1,22	232	63,7	-	19,3
II/564,85500, Demandice- Sazdice	129	36,3%	F1=3,39 F2=1,22	533	67,2	13,9	43,9

Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Táto hladina hluku bude v roku 2030 prekročená pozdĺž ciest I. a II. triedy.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Verejný vodovod v obci ani odčlenených častiach nie je. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je individuálne z vlastných zdrojov vody, avšak kvalita podzemnej vody je dlhodobou neúnosná. Ako zdroje vody slúžia prídomové studne vybavené čerpadlami na dopravu vody do bytov v RD a BD. Výnimkou v zásobovaní je časť Majere, ktoré majú obcou spravovaný vodovod so studňou v Dolnom majeri (výdatnosť 0,5 l/s), ČS s výtlakom (liatina Js100) do VDJ na kóte 235 m n. m. s kapacitou 25 m³ v Hornom majeri a gravitačným rozvodom Js100 do oboch m.č.. Okrem RD je na systém napojený i rekreačný areál Levitex.

Vybavenosť obce zariadeniami na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou bola zisťovaná v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 s týmito výsledkami:

Trvalo obývané byty	336, z toho bytov - nezistených 14, neobývaných 38
napojených na spoločný zdroj	10 + 21
s vlastným zdrojom	218 + 11
vodovod mimo bytu	0
bez vodovodu	8 bytov.

Výsledky ukazujú, že prevažuje napojenosť bytov na vlastný zdroj. Voda v studniach však nevyhovuje požiadavkám normy na pitnú vodu a v suchých obdobiach nepostačuje. Budovy OV, rekreácie, výroby a bytové domy sú taktiež zásobované vodou z vlastných studní.

V r. 2014 bolo vybavených kúpeľňou 320 bytov.

Pripravuje sa napojenie obce na skupinový vodovod Levice. V súčasnosti sa realizuje prírodný úsek Levice - Čankov – Santovka - Demandice.

Severne od obce je studňa úžitkovej vody pre plniareň minerálnej vody v Santovke – oplotené pásmo OP I°.

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva z 1 008 na 1 235 k roku 2030.

Výpočet potreby pitnej vody podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006 limituje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň.

Na základe koncepcie spoločného vodojemu pre obce Santovka a Demandice je teoretická potreba vodojemu pre 2 000 obyvateľov (Santovka 758 obyvateľov, Demandice návrh 1 235 obyvateľov):

$$- 2\,000 \times (135 + 15) = 300\,000 \text{ l/deň} \times 365 = 109\,500 \text{ m}^3/\text{rok}.$$

$$\text{Ročná potreba } Q_p = 109\,500 \text{ m}^3/\text{rok} = 109\,500 / 365 = 300 \text{ m}^3/\text{deň} = 3,47 \text{ l/s}$$

$$\text{Maximálna denná potreba } Q_m = 300 \times 1,6 = 480 \text{ m}^3/\text{deň} = 5,55 \text{ l/s}$$

$$\text{Výpočet objemu vodojemu } V_{\min} = Q_m \times 0,6 = 480 \times 0,6 = 288 \text{ m}^3$$

ZsVS navrhuje dobudovanie jstev vodojemu 250 m³ v Santovke na kóte 198 – 203 m n.m. o ďalší objem 250 m³, umožňujúceho dovedenie pitnej vody do najvyšších polôh oboch obcí.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a príslušného terénu otekajú priekopami vedľa komunikácií do miestnych potokov.

Odpadové vody z domácností – splašky sú odvedené do prídomových žump, či septikov (celkový počet 290), kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú na ČOV Tupá a Želiezovce. Verejné budovy, ako aj bytové domy majú taktiež zriadené žumpy.

Výsledky sčítania ukazujú, že dodnes nie sú vybudované žumpy v 8-tich rodinných domoch, v ktorých nie je zriadený splachovací záchod, kúpeľňa alebo sprcha.

Zlepšenie daného stavu nastane až vybudovaním obecnej kanalizácie, obec však nemá pripravený projekt.

Návrh

Navrhujeme ČOV s kapacitou pre 1 300 EO s kapacitou 185 m³/deň a 2,14 l/s. ČOV je navrhovaná na južnom okraji zastavaného územia ako je nakreslené na výkrese č.4. Vyčistená voda bude vyústená do potoka Búr.

ČOV pre 1 235 obyvateľov v obci Demandice

$$\text{Spotreba pitnej vody } Q_p = 67\,617 \text{ m}^3/\text{rok} = 185 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,14 \text{ l/s}.$$

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce leží v základnom povodí rieky Ipeľ, ktorý je súčasťou hlavného povodia Dunaja, do ktorého ústi pri obci Kubáňovo. Osou katastra preteká potok Búr v dĺžke 7 km (rkm 5,7 – 12,8). Tok, na ktorom priberá prítoky: neupravený ľavostranný prítok Strmina a tok Kamenná, ktorý má upravené odtokové pomery v intraviláne obce. Pravostranne a ľavostranne: Demandický potok je upravený v intraviláne obce, neupravené toky Studená Dolina Hybe a potok s tromi bezmennými prítokmi. Potoky z okolitých svahov zanášajú koryto Búra hlinou a pieskom. Na hranici juhozápadnej časti územia preteká potok Jelšovka ústiaca do Ipeľa mimo katastr. územia obce.

Cez intravilán obce tečie Búr takmer bez spádu.

Potoky Búr a Jelšovka sú vodohospodársky významnými vodnými tokmi.

Do územia zasahuje v severnej časti katastra ochranné pásmo III. stupňa a okrajovo aj II. a I. stupňa prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a pozdĺž cesty I/75 - OP II° prírodného liečivého zdroja.

Odtokové pomery

Tok Búr má v riešenom území pomalý odtok. Pri veľkých odtokoch dochádza k vybrežovaniu zadržovaného prietoku. Ľavostranné polia sú zaplavované a podmáčané priesakom, preto sú odvodňované a vysušané trubkovou drenážou. Drobné toky z vyvýšených pramenísk majú upravené korytá v dolných častiach v zaústení do Búra. V horných častiach v lesoch tečú v prirodzene vymytých korytách a odpávajú štrk a piesok do koryta Búra. Sedimenty v Búre dvíhajú dno koryta a teda aj hladinu vody, ktorá potom vystupuje z koryta a spomaľuje odtok. Spomalenie odtoku brežnej vody spôsobujú i jamy, najmä v časti Jatov. Posledné veľké vody podmyli svah koryta na trase do obce.

Upravené sú dolné úseky koryt, zatiaľ čo horné toky potokov sú neupravené, bočné prítoky potokov sú smerovo upravené (ustálené) s vymytými korytami. Ostatné drobné toky majú upravené toky koryt.

Drenáže – odvodňovanie pozemkov

Pod a nad obcou, pozdĺž potoka Búr sú pozemky odvodnené.

Okrem tokov sú v obci odvodňovacie priekopy a drenáže pre odvádzanie povrchových aj spodných vôd stúpajúcich k povrchu v prípade veľkých vôd v Búre.

Pomery potoka Búr sú nepriaznivé na rovine medzi dvoma mostami. Tu je spád takmer nulový (134 m.n.m.). Prítoky potokov z vyšších dolín za dažďov rýchlo stečú a preplňujú koryto Búra, ktorý sa vylieva do priľahlých polí.

Na zaplavených pozemkoch, najmä v časti Jatov, na pravom brehu toku, dala obec v roku 2013 vykopať odvodňovacie priekopy a polia na ľavom brehu dala obec odvodniť a vysušáť drenážnymi rúrkami.

Pomalý odtok, najmä za povodní zvyšuje hladinu spodných vôd a presakovaním do pôdy v celej obci ovplyvňujú kvalitu vody v studniach nepriaznivo. Úroveň hladiny spodnej vody je 2 m pod povrchom.

Návrh

Najmä na úseku rkm 9,0 – 9,8, kde minimálny sklon spomaľuje tok a rozlieva sa ľavostranne na priľahlé pozemky a pravostranne do dvorov až k domom správca toku ŠVP-OZ Banská Bystrica pripravuje projekt ochrannej hrádze a úpravu toku v dĺžke 800 m na bezpečné odvedenie povodňových prietokov v tejto časti intravilán obce.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím obce prechádzajú tieto vysokonapäťové vedenia a prípojky k trafostaniciam:

- VN 22 kV vedenie č. 267,
- TS 22/0,4 kV trafostanice v počte 13.

Vysokonapäťové VN (22kV) vedenie č. 267 je v správe Západoslovenskej distribučnej a.s. (ZSD a.s.). Vonkajšie 22 kV vedenie typ: 3x70/11 AlFe je napájané z RZ Tupá s možnosťou zmeny zásobovania z RZ Levice. VN prípojky 22 kV pre trafostanice sú realizované vedením AlFe6 35 mm² prevažne na betónových podporných bodoch. VN kábel v časti Majere – Hybec je VN kábel NA2XS(F)2Y 3x1x95 mm².

Obec Demandice bola elektrifikovaná v rokoch 1958 až 1963. Posledná rekonštrukcia energetických zariadení obce prebehla v roku 1996. Posledné vybudované energetické zariadenie bolo

VN kábel, TS 0010-013 Hybec s NN káblovými rozvodmi v roku 2015. V obci Demandice nie je v najbližšom období plánovaná investícia zo strany ZSD.

Distribúciu elektrickej energie v katastrálnom území obce Demandice zabezpečuje 13 trafostaníc TS1 0010-001 až TS13 0010-013. Distribučné sekundárne vzdušné rozvody sú vybudované vzdušnými vedeniami AlFe 4x70 mm², AlFe 4x50 mm² a AlFe 4x35 mm² prevažne na betónových podporných bodoch.

Distribučné sekundárne káblové vedenia sú vybudované káblami NAYY-J 4x240 mm², NAYY 4x150 mm², AYKY 3x185 + 95 mm², AYKY 3x 95 + 70 mm². Jednotlivé domové prípojky sú realizované podľa dátumu realizácie pripojenia vzdušnými vedeniami AlFe 2x resp. 4x 16/25 mm² a zemnými vedeniami AYKY 4x16 mm² a AYKY 4x 25 mm². Technický stav rozvodov je dobrý, schopný bezpečnej a spoľahlivej prevádzky. ZSD a.s. priebežne realizuje v obci obnovu existujúcich VN, resp. NN vedení. V súčasnosti, resp. v blízkej budúcnosti prevádzkovateľ neplánuje rozsiahlejšie úpravy, rekonštrukcie, resp. rozšírenia sietí.

TS1-TS13 sú určené na distribúciu pre maloodberateľov a podnikateľské subjekty. TS1, TS2, TS7, TS8, TS10, TS11 a TS12 slúžia ako zdroje el. energie pre obec, TS3 slúžia ako zdroje el. energie pre PD, TS4 slúžia ako zdroje el. energie pre Majer1- ŠM - Kotlina, TS5 slúži ako zdroj el. energie pre časť Hybec a TS6 je v likvidácii. TS9 slúži ako zdroj el. energie pre časť obce v Gunárovej doline a TS13 pre časť obce - Hybec. Existujúce transformačné stanice sú ako už bolo spomínané napojené z VN linky č.267 prípojkami - nadzemným (vzdušným) vedením prevažne na betónových podporných bodoch.

TS a VN el. vedenia (prípojky pre TS) sú zakreslené v grafickej časti, vrátane ochranných pásiem zaberajúcich pásy územia, ako trvalé bremeno verejnoprospešných objektov na pozemkoch vlastníkov v katastri obce.

Podľa zákona o energetike č.251/2012 Z.z., § 43, je ochranné pásmo pre nadzemné el. vedenie bez izolácie do 35 kV (vrátane) 10 m od krajného vodiča, pre nadzemné izolované el. vedenie do 35 kV (vrátane) 1m od krajného vodiča. Ochranné pásmo pre podzemné el. vedenie do 110 kV (vrátane) je 1m od krajného kábla. Podľa zákona o energetike č.251/2012 je ochranné pásmo pre elektrickú stanicu s vnútorným vyhotovením dané obostavanou hranicou objektu, pre elektrickú stanicu s vonkajším vyhotovením 10 m od objektu TS.

TS	Nazov	TS	typ	Tr	zaťaženie
0010-001	DEMANDICE-1	Stožiarová	PTS 400	400	60%
0010-002	DEMANDICE-2	Stožiarová	PTS 400	400	65%
0010-003	PD+3	2.5-stĺpová	C 22	400	85%
0010-004	DEMAN-D.MAJER 1	Stožiarová	PTS 400	100	55%
0010-005	DEMANDICE-HEBEC	Stožiarová	PTS 400	160	45%
0010-007	DEMANDICE 7	2.5-stĺpová	C 22	400	60%
0010-008	DEMANDICE-8	2.5-stĺpová	C 22	160	55%
0010-009	DEMANDICE 9	2.5-stĺpová	C 22	250	55%
0010-010	DEMANDICE-10	2.5-stĺpová	C 22	100	45%
0010-011	DEMANDICE-11	2.5-stĺpová	C 22	160	40%
0010-012	DEMANDICE-12	2.5-stĺpová	C 22	160	55%
0010-013	DEMANDICE-HYBEC	2.5-stĺpov	1 ST	100	30%

Bilancia výkonu

Celkový inštalovaný výkon trafostaníc dodávajúcich elektrinu obyvateľstvu a ostatným odberateľom v obci je $P_i=2\,790$ kVA. Tieto trafostanice sú vyťažené na celkove na 59% (podľa údajov ZSD a.s.) a z hľadiska ZSE a.s. v obci Demandice nie je plánovaná v najbližšom období investícia. Súčasný inštalovaný príkon transformačných staníc v obci postačuje na pokrytie spotreby el. energie.

Návrh

Návrh územného plánu obce Demandice rieši rozvoj obce do roku 2 030 výstavbou 61 rodinných domov a 30 b.j. v 5 bytových domoch.

Rozvojová výstavba bude napojovaná na najbližšie distribučné trafostanice. Možnosť napájania

nových stavieb závisí od kapacity trafostaníc a od ich doterajšieho využitia a zaťaženia. Rozbor stavu využitia a zaťaženia trafostaníc a vyčíslenie prírastku zaťaženia a ich prenesenia na trafostanice podáva nasledovná prehľadná tabuľka:

Vyhodnotenie zaťaženia DTS k roku 2030 v obci Demandice

Trafostanica	Súčasný stav			Prírastok			Budúca záťaž	
	Výkon kVA	Využitie	Záťaž kVA	Objekt, počet	Záťaž kVA	Záťaž občan. vyb. kVA	Spolu kVA	Využitie
TS 1	400	60 %	240	RD 13, 24 b.j.	42,5	-	282,5	71 %
TS 2	400	65 %	260	RD 3	3,5	6	270	68 %
TS 5	160	45 %	72	RD 5	5,8	-	77,8	49 %
TS 7	400	60 %	240	RD 13	14,95	35	290	73 %
TS 8	160	55 %	88	RD 2	2,3	-	90,3	57 %
TS 9	250	55 %	137,5	RD 15, 6 b.j.	24,2	-	161,7	65 %
TS 12	160	55 %	88	RD 10	11,5	2	101,5	64 %
TS 13	100	30 %	30	-	-	-	-	-

Tabuľka ukazuje, že trafostanice TS 1, TS 2, TS 5, TS 7, TS 8, TS 9, TS 12 a TS 13 majú značné výkonové rezervy a spoľahlivo prenesú doterajšie aj budúce záťaže od novej zástavby, bez potreby zvyšovania ich výkonov.

Nové odberné zariadenia navrhujeme napájať káblovým a tak isto riešiť aj distribučné napájanie.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svetidlami výložníkového typu so žiarivkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete v kombinácii so samostatnými stĺpmi verejného osvetlenia v obci a m.č. Majere, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svetidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

2.12.4 Veľmi vysoké napätie

JZ od okraja obce prechádzajú vzdušné linky VVN 110 kV č. 8419 a 8822.

SEPS a.s. nepripravuje v najbližšom období investíciu v k.ú. obce.

2.12.5 Zásobovanie plynom a teplotou

A. Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná od roku 1996, kedy boli v obci kolaudované uličné plynovody a napojení prví odberatelia plynu.

Zásobovanie obce zabezpečuje vysokotlaká regulačná stanica plynu RS 1 200 m³/hod lokalizovaná na severnom okraji obce. Je napojená na VTL distribučný plynovod prípojkou DN 100 PN 25 Mpa v Santovke.

Miestna distribučná sieť

Od regulačnej stanice je vedená STL distribučná sieť s PN do 300 kPa. Miestna distribučná sieť je budovaná z materiálu OCL.

Rozvody idú pozdĺž miestnych komunikácií a umožňujú priame napojenie domov prípojkami. Odber plynu je cez domový regulátor plynu STL/ NTL každého odberateľa.

Napojenosť a odber plynu

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 bolo na plynovodnú sieť napojených 179 bytov, čo z celkového počtu 330 domov činilo 59 %. Byty spotrebovali v r. 2014

– 169 tis. m³ plynu.

Doterajší vývoj odberov plynu

<i>obec Demandice</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
počet odberných miest	136	138	140
ročný odber zemného plynu v m ³ /rok	256 779	259 790	216 164

Počet odberateľov plynu mierne stúpa. Obec má potenciál rastu počtu odberateľov v počte 151 nenapojených domácností.

Spotreba plynu obyvateľstvom však klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného obyvateľa. Dôvodom je predovšetkým šetrenie domácností plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Odbery občianskej vybavenosti klesajú podobne ako u obyvateľstva.

V obci je jeden veľkoodberateľ, ktorého odber plynu stagnuje.

Návrh

Podľa návrhu územného plánu obce Demandice pribudnú k roku 2 030 nové rodinné domy v počte 91 - noví odberatelia, ako prírastok k doterajším odberom. Nová zástavba bude rozmiestnená v celom území obce čo si vyžiada riešenie jej pripájania na rozvodnú sieť plynu.

B. Zásobovanie teplom

Teplu potrebné pri varení, na ohrev vody a na vykurovanie sa v obci zabezpečuje individuálne, ako v domoch a bytoch, tak aj v objektoch občianskej vybavenosti.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od spôsobu vykurovania a od tepelného zdroja. Využívajú sa rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 s týmito výsledkami:

Obývané byty podľa typu kúrenia				Obývané byty podľa zdrojov energie na vykurovanie					
Ústredné diaľkové	Ústredné lokálne	Iný	Bez kúrenia	Plyn	Elektrina	Kvapalné palivo	Pevné palivo	iný	žiadny
6	179	94	1	107	32	1	137	1	3

Výsledky ukazujú, že efektívne kotle ústredného a etážového kúrenia na plyn v obci využíva 107 domácností. Ostatných 137 domácností využíva pevné palivo a 32 domov má elektrické ÚK.

Elektrinu využíva rad domácností najmä na ohrev vody v kúpeľniach.

Bilancia energií v OV a výrobe v r. 2014

Dianková energia / OV a plynové VÚ: 2017						
Účel spotreby	Počet	Palivo				
		Elektr. kWh	Plyn m³	Pevné pal. t		
Občianska vybavenosť						
OcÚ	1	6 341	7 001	0		
Dom služieb aj z prevádzkami Potraviny COOP Pohrebništvo-Šarokova Ľubica-Univerzál ZITA kaderníctvo Zubná ambulancia Malinovec s.r.o. Ostatný maloobchod Ivana Viškyová	1	44 476	5 000	0		
Kultúrny dom	1	3 442	5 482	0		
Kostol sv. Michala	1	3 300	0	0		

Fara	1	1 663	3 085	0		
Ihrisko - šatňa	1	2 172	0	0		
Kaštieľ	1	127	487	0		
Materská škola	1	2 783	5 163	0		
Základná škola	1	28 023	16 218	0		
Požiarna zbrojnica	1	4 590	0	0		
Obchod – pohostinstvo v RD KARLENA	1	1 842	0	0		
Obchod – potraviny v RD Delikates	1	1 745	261	0		
ČS pohonných hmôt	1	5 127	0	0		
Motorest M+A	1	2 432	0	0		
Dom smútku	1	874	0	0		
Zdravotné stredisko	1	2 621	5 399	0		
Kvetinárstvo veľkosklad Prommer	1	42 211	0	0		
Penzión Stará Lipa	1	10 716	0	0		
Celkom		164 485	48 096	0		

Rozbor vykazuje ročnú spotrebu tepla obyvateľstvom v rozmedzí 27 – 54 GJ na jeden byt resp. dom. Najväčšia spotreba tepla je z plynu v rodinných domoch 54 GJ/ dom/ rok, ktorá zabezpečuje teplo v 2 – 3 izbách, ale nedosahuje spotrebu 100 GJ, ktorá zabezpečí tepelnú pohodu v celom dome. Nižšia je spotreba tepla v domoch s kachľami a pecami a najnižšia spotreba 27 GJ/ dom je z dreva, ktorá zabezpečí teplo v 1 – 2 miestnostiach, ako je to na vidieku zvykom.

Spotreba tepla v objektoch OV vykurovaných plynom je primeraná veľkosti objektov.

Návrh

Potreba tepla a palív pre navrhnuté domy a byty bude vyhodnotená na základe ukazovateľov doterajšej spotreby a ako prírastok sa pripočíta k doterajšej spotrebe, ako celková potreba tepla a palív v obci v roku 2030.

Spotreba tepla v roku 2030 vzrastie hlavne vplyvom zvýšenej spotreby plynu v novobudovaných bytoch a domoch.

Navrhujeme využívanie efektívnejších zdrojov tepla a moderného vykurovania s cieľom zvýšiť tepelný zisk z paliva a znížiť náklady na dosiahnutie optimálnej tepelnej pohody v budovách.

C. Produktovody

V severnej časti k.ú. sú vedené v sústredenom páse ropovodné potrubia dvoch prevádzkovateľov a to Transpetrol a.s., s potrubiami 3xDN 500 a 1xDN 700 mm a Slovnaft a.s., s potrubím 1x DN 250 mm. Na obe strany od osi potrubia je vymedzené ochranné pásmo 300 m.

2.12.6 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Obec je súčasťou Centra sieťových informácií – Slovak Telekomu v regionálnej oblasti Levice. Telefónni účastníci sú napojení miestnou sieťou na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v budove OcÚ. Ústredňa je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie všetkých požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby v danom obvode. Počet pevných telefónov v objektoch má klesajúci trend. Rýchlo rastúci trend má počet mobilných telefónov aj počítačov s internetom.

Vybavenosť domácností telekomunikačnými zariadeniami bola zisťovaná pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 s týmito výsledkami:

Počet trvale obývaných bytov	336 bytov, z toho:			
telefón v byte	BD	11 bytov	RD 130 bytov	SPOLU 141 bytov
1. mobilný telefón		28 bytov	206	134
2. osobný počítač		22 bytov	118	140
3. OP s internetom		24 byt.	119	142

Terajší stav telefónnej siete

Telefónne rozvody v obci sú vedené závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celú obec a umožňuje pripojenie každého domu priamo prípojkou. Prípojky sú prevedené jednotlivo, alebo viac prípojek z jedného stĺpa, pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Podľa programu telekomunikácií majú byť vonkajšie závesné káble uložené do zeme. Za týmto účelom budú v územnom pláne rezervované koridory po okrajoch komunikácií v trasách terajších závesných káblov, vrátane trasy pripojovacieho kábla obce.

Mobilné telefóny

Signálmi mobilných telefónov je územie obce slabo pokryté. Základňová stanica Majer slúži pre kvalitné pokrytie operátora Orange.

Slovenská pošta

Poštové služby pre obec zabezpečuje miestny poštový úrad v budove OcÚ.

Rozhlas a televízia

Obec má v prevádzke miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvodná sieť pokrýva celú obec. Vedenie je z holých vodičov na vlastných oceľových stĺpoch, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozvody idú pozdĺž komunikácií. Počuteľnosť rozhlasu v celej obci je dobrá.

V obci je príjem televízneho a rádiového signálu zabezpečený prostredníctvom antén. Jedná sa o príjem terestriálny, resp. satelitný. V súčasnosti je pokrytie televíznym, resp. rádiovým signálom v obci úplne a dostatočne zabezpečené. Možný je príjem komerčných domácich aj zahraničných vysielateľov.

Príjem TV programov je individuálnymi a to anténami jednotlivých koncesionárov. Pribúdajú aj individuálne parabolické domové antény na príjem digitálnych televíznych programov zo satelitov.

Systém bude vyhovovať aj výhľadovo.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje kvalitnými podmienkami ŽP. Nachádzajú sa tu však niektoré stacionárne a mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami, spolupôsobiacimi s externými zdrojmi.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je územím južne od obce vedené dvojité 110 kV vonkajšie elektrické vedenie a niekoľko vetiev 22 kV vzdušného vedenia. Územím prechádza cesta I/75 Nové Zámky – Horné Semerovce a cesta II/564 Levice – Štúrovo. Severne od obce sú vedené produktovody – ropovody a plynovod so svojimi rozsiahlymi OP a BP.

Životné prostredie v obci m.č. a k. ú. možno klasifikovať ako dobré.

Kvalita ovzdušia

Odvíja sa od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva aj plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať líniový - premávka po cestách I. a II. tr., účelových cestách a miestnych komunikáciách.

Pomery vylepší pripravovaná rýchlostná cesta R7 a odklon tranzitnej dopravy.

Podľa údajov z Národného emisného informačného systému (NEIS) boli za rok 2013, v okrese Levice, priemerné ročné koncentrácie tuhých znečisťujúcich látok (TZL) – 67,728 t, oxidov síry ako SO₂ – 28,078 t, oxidov dusíka ako NO₂ – 214,165 t a oxidu uhoľnatého CO – 484,826 t.

Kvalita podzemných vôd

V k.ú. obce sa nenachádza žiadny zdroj geotermálnych vôd (www.geology.sk).

Do severnej časti katastra však zasahuje OP I°, II° a III° prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a pozdĺž cesty I/75 - OP II° prírodného liečivého zdroja. V severnej časti k.ú. a nad areálom Levitex sú oplotené studne pre odber pitnej vody – OP I°. Potoky Búr a Jelšovka sú vodohospodársky významnými vodnými tokmi. Podľa Vodného plánu SR (2009) sa v k. ú. obce nenachádza žiadna chránená oblasť určená pre odber pitnej vody.

Podľa Vodného plánu SR (2009) je chemický stav útvarov povrchových vôd rieky Ipel' dobrý, ekologický stav a potenciál útvarov povrchových vôd je dobrý až priemerný.

Obyvatelia obce nie sú zásobovaní pitnou vodou z centrálného obecného vodovodu, okrem m.č. Majere, kde je vybudovaný malý vodovod s vodojemom. Používajú sa vlastné studne, avšak kvalita podzemnej vody je dlhodobo neúnosná. Pripravuje sa preto napojenie obce na skupinový vodovod Levice so zdrojom pitnej vody mimo obce.

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody z domácností, OV a výroby sú odvádzané z väčšej časti do žump, či septikov, na samotách využívajú suché záchody. Vývoz žump zabezpečuje obec do ČOV Tupá a Želiezovce. Navrhujeme splaškovú kanalizáciu s ČOV.

Pôdy

Pôdy v oblasti nie sú kontaminované a sú relatívne čisté. V území je úroveň znečistenia podzemných vôd (C_d) nízka (0,1 – 1,0), stredná až vysoká v severnej časti územia, v južnej je prevažne veľmi vysoká. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov (C_d) je 0,0. Vodná erózia je v zalesnených častiach oblasti žiadna alebo nepatrná až slabá, v poľnohospodárskej krajine sú pôdy z hľadiska vodnej erózie zaradené do kategórie nepatrnej až slabej, stredne silnej až silnej erózie, na východnom okraji je erózia lokálne až veľmi silná.

Z hľadiska zdravotného stavu predstavujú lesy územia lokálne zdravé (defoliácia 0 – 10 %), väčšinou veľmi slabo poškodené (11 – 20 %) až slabo poškodené (21 – 30 %) porasty, lokálne sú porasty stredne poškodené (31 – 40 %). Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

Zosuvné územia

V území boli lokálne zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine vo výskyte sedimentov náchylných na presadenie, ktoré sa vyskytujú na celom území katastra. Do SV a JV okraja územia zasahuje oblasť výmoľovej erózie. Náchylnosť územia na zosúvanie je slabá. Na severnom okraji katastra je evidovaná stabilizovaná svahová deformácia.

Radónové riziko

Na základe odvodenej mapy radónového rizika sa väčšia časť k. ú. obce nachádza v oblasti stredného radónového rizika (www.geology.sk).

Hluk

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary 60 dB(A) je podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. prekročená prakticky v celej obci a hodnotou 65 dB(A) zástavba len pozdĺž cesty I/75.

Hlukové pomery budú znížené pripravovanou rýchlostnou cestou R7 a odklonom tranzitnej dopravy.

Odpady

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobe. Obec má vypracovaný Plán odpadového hospodárstva, v rámci ktorého je zavedený separovaný zber papiera, skla a plastov. V obci sa nenachádza funkčná skládka odpadov, ani kompostáren. Všeobecný odvoz tuhého komunálneho odpadu je zabezpečený zmluvne prostredníctvom firmy MIKONA - Želiezovce, ktorá zabezpečuje odvoz odpadu v dvojtýždňových intervaloch, na skládku Želiezovce. Odvoz triedeného odpadu (sklo, plasty, papier) zabezpečuje firma SLUŽBY Šarovce v intervale 1x mesačne. Zber separovaného odpadu je zabezpečený zmluvne. Odvoz triedeného odpadu, bielej a čiernej techniky a problémových zložiek odpadu zabezpečuje firma METAL Servis v intervale 2 x ročne. Vývoj produkcie odpadu za roky 2010 - 2014 je zobrazený v nasledujúcej tabuľke.

Produkcia odpadu v rokoch 2010 - 2014

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu N/O	Množst. v t/rok 2010	Množst. v t/rok 2011	Množst. v t/rok 2012	Množst. v t/rok 2013	Množst. v t/rok 2014
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	170,48	179,31	168,84	173,68	160,12
20 03 07	Objemný odpad	O	7,92	10,56	10,24	6,94	3,94
20 01 01	Papier a lepenka	O	5,53	6,43	5,96	2,84	6,89
20 01 02	Sklo	O	5,66	6,43	4,83	2,50	6,87
20 01 39	Plasty	O	5,78	6,36	6,05	2,66	8,08
20 01 40	Kovy	O	0,16	0,16	0,11	0,12	0,25

16 01 03	Opotrebované pneumatiky	O					
20 03	VKM /tzv.tetrepak/	O	0,31	0,29	0,33	0,20	0,44
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N					
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	N					
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O					
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhlíkovodíky	N					
Celkom			195,84	209,54	196,36	188,94	186,47

Zdroj: Obecný úrad Demandice, 2015

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Pri navrhovaní funkcií v dotyku s cintorínom je nutné rešpektovať zákon NR SR č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a doplnenie zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, stanovujúce ochranné pásmo pohrebiska na 50 m (v ňom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy).

ÚPN-O navrhuje v priestore bývalej skládky zberný dvor a kompostovisko - separácia biologicky rozložiteľného odpadu.

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k. ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy.

Skládky a environmentálne záťaž

V katastri obce sa nenachádza skládka odpadu, je tu však prevádzka fy Environcentrum, s.r.o., kde sa likviduje, resp. triedi nebezpečný odpad zo stavieb.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov

Na území katastra sa nenachádzajú.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Všetky biokoridory a biocentrá ekologickej stability.

2.16 Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (KÚ Levice), druhy pozemkov a BPEJ (KÚ Levice, ROEP Demandice), odvodnenia (SVP, Hydromeliorácie š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko B. Bystrica).

Poľnohospodárska výroba je sústredená na rastlinnú produkciu - v súčasnosti obilniny a olejniny. Pôdu obhospodarujú fy. Malinovec, s.r.o. s počtom cca 5 – 7 zamestnancov, fy. PAN AM, s.r.o. s počtom 5 – 9 zamestnancov a 2 SHR. Ďalšími externými subjektami je RD Santovka, Donau

farm Kalná n/Hronom a Medovarce farma.

V obci je jeden poľnohospod. dvor (bývalé ŠM) so zameraním na chov hospod. zvierat. Ďalší zanikol v m.č. Dolný majer. Bývalá STS sa využíva na nepoľnohospod. výrobu – strojárenskú a potravinársku.

Územie pozdĺž potoka Búr je odvodnené veľkoplošnou drenážou. Hydromeliorácie š.p. neeviduujú žiadne zariadenia v ich správe.

Podľa Štatistického úradu SR sa k roku 2014 v k. ú. obce Demandice nachádzali poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 1 832,287 ha, z toho orná pôda tvorí 1 396,166 ha, vinice 59,324 ha, záhrady 29,986 ha a trvalé trávne porasty 346,810 ha. V k.ú. obce nie sú evidované chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 83,57 %.

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú najkvalitnejšie, chránené pôdy, zaradené do 3. až 5. kvalitatívnej skupiny BPEJ, zaberajúce cca 19 % z rozlohy k. ú. obce. Sú to tieto: 0112003/5, 0144203/3, 0144502/5, 0145202/4, 0145302/4, 0145402/5, 0145502/5, 0146203/4, 0146403/5, 0146503/5, 0150202/5, 0150302/5, 0150402/5, 0150502/5, 0152302/5, 0153303/5, 0157003/5. Okrem toho sa tu taktiež nachádzajú PP strednej kvality (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. kvalitatívnej skupiny BPEJ) (www.podnemapy.sk).

Návrh

ÚPD rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v nadväznosti na zastavané územie. Záber PP je na 37 nových lokalitách.

Celkovo je navrhovaných na záber 20,5134 ha, z toho PP je 16,1837 ha. V zastavanom území je 4,9106 ha a 11,2731 ha mimo zastavaného územia.

Časť novo navrhovaných lokalít č. 1', 4', 6, 7, 8, 11, 11', 12', 13', 26', 28', 31', 32' v rozsahu 6,8756 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona. Z uvedeného dôvodu pri trvalom zábere najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy vzniká pre stavebníka povinnosť platenia odvodov. V zmysle zákona a § 4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy sa na lokality určené ako plochy komunikácií, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby nevzťahuje pre stavebníka povinnosť platenia odvodov.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Obec je súčasťou záujmového územia okresného mesta Levice, kde aj prirodzene gravituje - tu je vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti a tvorí jeho prirodzené ťažisko.

Obec súčasne tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách I. a II. tr. a pripravovanou križovatkou rýchlostnej cesty R7.

Do územia zasahujú biocentrá a biokoridory regionálneho a národného významu.

Do severnej časti katastra zasahuje OP I°, II° a III° prírodného zdroja minerálnych stolových vôd Santovka a pozdĺž cesty I/75 - OP II° prírodného liečivého zdroja. V severnej časti k.ú. a nad areálom Levitex sú oplotené studne – OP I°.

Obec je plynofikovaná a pripravuje sa skupinové zásobovanie pitnou vodou a jej odkanalizovanie.

Obec má tradíciu v poľnohospodárskej i ľahkej priemyselnej výrobe. Turisticky je atraktívna. Možno konštatovať, že obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam značný rozvojový potenciál pre rozvoj služieb, poľnohospodárstva, spracovateľského priemyslu, turizmu a následne bývania a má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj.